

Rapport 2008:02

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

Verksamhetsplan

Perioden 2008-2010

Omslagsbild: Vindkraftverk fjäll.

Foto: Länsstyrelsen Dalarna.

Tryck: Länsstyrelsen Dalarnas tryckeri, januari 2008.

Upplaga: 50.

ISSN 1654-7691.

Rapporten kan beställas kostnadsfritt från Länsstyrelsen Dalarna, infofunktionen

E-post: länsstyrelsen@w.lst.se

Rapporten kan också laddas ned från Länsstyrelsen Dalarnas webbplats www.w.lst.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	3
Struktur	3
Om länet och Länsstyrelsen.....	3
Ett attraktivt, tryggt och långsiktigt hållbart Dalarna.....	4
Övergripande inriktningar och prioriteringar 2008–2010.....	5
Samordning, samsyn och samarbete.....	5
Hållbar utveckling.....	6
Tio prioriterade områden.....	8
Område 1 Kunskapsuppbyggnad, samordning och sektorsövergripande arbete	9
Utåtriktat sektorsövergripande arbete.....	9
Politikområde samhällets krisberedskap	10
1. Tryggt och säkert Dalarna.....	11
2. Metoder och verktyg för hållbar utveckling i Dalarna	14
Statlig sektorssamordning.....	14
Hållbar utveckling i samhällsplanering.....	15
Förbättrade kunskapsunderlag, metoder och verktyg.....	16
3. EnergilIntelligent Dalarna	18
4. Jämställdhet och Integration	19
Regional tillväxt.....	21
5. Hållbar tillväxt och näringslivsutveckling i Dalarna	21
6. Utveckling av Dalarnas landsbygd.....	23
7. Dalarnas miljömål	27
Område 2 Tillsyn och vägledning	29
8. En effektiv och systematisk tillsyn.....	29
Social tillsyn	30
Miljötillsyn.....	32
Djur- och livsmedelskontroll.....	33
Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn	35
Område 3 Ärendehandläggning	37
9. Kundfokus, rättssäkerhet och effektivitet i ärendehandläggning.....	37

Omställning av energisystemet	38
EU-stöd	38
10. God inre administration och effektiva processer	40
Arbetsmiljö	40
Administrativ utveckling	41
Ekonomi.....	42
Förutsättningar i 2008 års budget:	42
Anslag som disponeras under 2008	42

Verksamhetsplan för Länsstyrelsen Dalarna 2008–2010

Inledning

I verksamhetsplanen redogörs för Länsstyrelsens övergripande mål och prioriteringar för treårsperioden 2008–2010.

Länsstyrelsens verksamhet bedrivs inom politikområdet Regional samhällsorganisation, men ska också särskilt bidra till måluppfyllelse inom 21 andra politikområden.

Regional samordning, utvecklingsinsatser, statliga bidrag och genomförande av konkreta åtgärder är de viktigaste verktygen för att nå målen. Ärendehantering är resursmässigt den dominerande uppgiften.

Struktur

Verksamhetsplanen följer den struktur som anges i regleringsbrev för länsstyrelserna, där arbetet struktureras i **tre övergripande verksamhetsområden**:

- Kunskapsuppbyggnad, samordning och sektorsövergripande arbete
- Tillsyn och vägledning
- Ärendehandläggning.

Dessa verksamhetsområden bryts därefter ned i ett antal **verksamhetsgrenar**.

Syftet med att använda denna struktur är bland annat att särskilt lyfta fram det sektorsövergripande perspektivet. I verksamhetsplanen har också lagts in **tio prioriterade områden** där Länsstyrelsen Dalarna kraftsamlar 2008–2010.

Verksamhetsplanen är utgångspunkten för enheternas **arbetsplaner**, där aktiviteter och prioriteringar konkretiseras. Genomförandet av de aktiviteter som beskrivs i arbetsplanerna följs upp på enhetsnivå två gånger per år och de prioriterade områdena i verksamhetsplanen följs upp två gånger per år på ledningsnivå.

Om länet och Länsstyrelsen

Dalarna är ett län med många tillgångar och utvecklingsmöjligheter. Identiteten är stark med djupa rötter i kultur och traditioner. Landskapet erbjuder attraktiva livsmiljöer, goda möjligheter för turism och en aktiv idrottsrörelse. Näringslivet är varierat, såväl när det gäller olika sektorer som stora och små företag. Det finns en öppenhet i samarbetsklimat och samhällsdebatt, ett brett samarbete mellan aktörer i länet och goda kontakter med andra regioner, såväl nationellt som internationellt.

Det är viktiga värden både för dem som bor här, för besökare och för människor och företag som planerar att flytta hit.

Länsstyrelsens områden

- Civilt försvar, fredstida krishantering och räddningstjänst
- Social omvårdnad
- Kommunikationer
- Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor
- Lantbruk
- Fiske
- Jämställdhet
- Kulturmiljö
- Regional tillväxt
- Hållbar samhällsplanering och boende
- Naturvård och miljöskydd
- Allmänna valen
- Mottagande av flyktingar

Länet har samtidigt att möta en rad utmaningar, som ojämnbefolkningsutveckling med färre i arbetslivet och många äldre, knappa resurser på både lokal och regional nivå och stora miljöutmaningar.

Länsstyrelsen är regeringens företrädare och statens samordningsorgan i länet och har hela Dalarna som sitt arbetsfält. Länsstyrelsen arbetar för en hållbar utveckling och för att medborgarna och företagen i hela länet ska ha samma rättigheter och likvärdiga villkor som man har i övriga landet. Länsstyrelsen är i detta avseende en länk mellan den centrala och den lokala nivån.

Ett attraktivt, tryggt och långsiktigt hållbart Dalarna

Utgångspunkten för Länsstyrelsens insatser är visionen om ett attraktivt, tryggt och långsiktigt hållbart Dalarna. Länsstyrelsen är en viktig resurs i länsutvecklingen genom den samlade kompetens och kunskap som finns här, liksom det breda tvärsektoriella arbetet som bedrivs, både inom Länsstyrelsen och med andra aktörer i och utanför länet.

Länsstyrelsen Dalarna har ansvar för att nationella mål får genomslag i vårt län, samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen ska också, ur ett statligt helhetsperspektiv, samordna olika samhällsintressen. Länsstyrelsen ska främja länets utveckling, noga följa länets tillstånd och har bland annat ett huvudansvar för de regionala miljömålen och uppföljningen av dem.

Övergripande inriktningar och prioriteringar 2008–2010

Dalarna har å ena sidan goda förutsättningar att fortsätta att vara och vidareutvecklas som ett län, där det är attraktivt att leva och arbeta. Å andra sidan står Dalarna inför ett antal hot. De är dels av mer regional karaktär, kopplade till framför allt den demografiska situationen, stora avstånd och bristande kommunikationer och dels, liksom för resten av världen, de globala hoten mot vår miljö, den nationella och internationella säkerheten och den ekonomiska stabiliteten.

Samordning, samsyn och samarbete

Att ta tillvara möjligheterna och att avvärja eller hantera de hot som finns är en utmaning som kräver samordning, samsyn och samarbete.

Under de senaste åren har samarbetet mellan kommuner, mellan kommuner och myndigheter och mellan det offentliga och det privata ökat väsentligt. I ett län av Dalarnas karaktär är ett gränsöverskridande samarbete definitivt en framgångsfaktor. Att fortsätta utveckla och fördjupa samarbetet mellan myndigheter, organisationer och enskilda är därför en prioriterad uppgift. Nödvändigheten av samordning, samsyn och samarbete understryks i Dalarnas regionala utvecklingsprogram, Dalastrategin.

Dalastrategin är ett renodlat strategidokument som verkar och tillämpas genom olika utvecklingsplaner och delprogram. Länsstyrelsen har tillsammans med Region Dalarna ett ansvar för att riksdagens mål om Regional tillväxt uppnås i länet och för att bevaka de nationella målen för bland annat integration, jämställdhet och miljö. I det arbetet ska Länsstyrelsen utgå från Dalastrategin och dess delprogram. Delprogram, där Region Dalarna är huvudansvarig, är tillväxtprogram, länstransportplanen och kollektivtransportplanen. Länsstyrelsen har å sin sida huvudansvaret för delprogrammen Dalarnas miljömål (med till exempel åtgärdsprogram som *EnergiIntelligent Dalarna*), jämställdhetsstrategi, integrationsstrategi och Dalarnas landsbygdsprogram.

Länsstyrelsen har och strävar efter ett fortsatt nära och förtroendefullt samarbete med Region Dalarna och övriga länsaktörer, och ett aktivt och serviceinriktat förhållningssätt gentemot länets kommuner.

För att möta den ökade internationaliseringen och utveckla kontakter och kunskapsutbyte med andra länder finns en samordningsfunktion för Länsstyrelsens **internationella arbete**. Samverkan med andra aktörer sker utifrån Länsstyrelsens ansvarsområde för att Dalarna ska få del av kunskap och möjligheter som kan stärka och utveckla Dalarna.

För att utveckla verksamhetens innehåll och kvalitet finns ett **samarbete mellan länsstyrelserna** i olika konstellationer beroende på frågans art. När det gäller samarbetet med de näraliggande länen, som Värmland och Gävleborg har arbetet bland annat fokuserats på gemensamma problem och utvecklingsområden på miljö- och planeringssidan såsom rovdjursfrågor och strandskydd, livsmedels- och djurtillsyn, internationellt arbete och utveckling av system och metoder för uppföljning, lärande och utvärdering. Det kommer att fördjupas under den kommande perioden samtidigt som andra strategiska samarbetsprojekt för att effektivisera verksamheten planeras och kommer att inledas.

Länsstyrelsen Dalarna samarbetar också, inom samtliga sakområden, med landets övriga 20 länsstyrelser för att effektivisera verksamheten och åstadkomma en enhetlig och rättssäker praxis.

Samordning och samarbete mellan länsstyrelserna har ökat påtagligt under de senaste åren både vad gäller kärnverksamheten och stödverksamheten som IT och administration.

Hållbar utveckling

Det övergripande målet för regeringens politik är en hållbar utveckling. På länsnivå innebär det att det regionala utvecklingsarbetet ska bygga på en hållbar grund och genomsyras av ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Länsstyrelsen har omfattande arbetsuppgifter och sektorsansvar inom alla tre dimensionerna av hållbar utveckling.

Länsstyrelsens uppgift – att svara för att de nationella målen får genomslag och att samordna olika intressen inom sitt ansvarsområde – innebär generellt att de **tvärsektoriella kontakterna**, inte de organisatoriska gränserna, blir alltmer styrande för arbetet. I detta ligger att nya och flexibla organisationslösningar kan bli aktuella och att mer processinriktade arbetsformer behöver utvecklas.

Länsstyrelsen har en utpekad roll att agera utifrån **ett statligt helhetsperspektiv** och för en samsyn i Dalarna, för att därigenom bland annat åstadkomma resurseffektiva samverkanslösningar. Länsstyrelsen har också ett särskilt ansvar för att samordna de statliga myndigheternas insatser i det regionala utvecklingsarbetet inom ramen för Dalastrategin.

Bland de viktiga utmaningarna som vi i länet gemensamt står inför och måste lösa är genomförandet och uppföljning av **de regionala miljömålen**. Ambitionen är att uppnå miljömålen inom en generation. Detta kräver ett gemensamt och systematiskt arbete som berör i princip alla från enskilda medborgare till kommuner och statliga myndigheter. Länsstyrelsen har huvudansvar för att vara pådrivande i det arbetet. Dalarnas miljömål med handlingsplan för 2007-2010 beslutades av Länsstyrelsens styrelse våren 2007 och arbetet med genomförandet pågår. På länsstyrelsens webbplats redovisas fortlöpande hur långt arbetet kommit med respektive åtgärd samt ett flertal indikatorer/mått på hur miljöpåverkan och miljötillståndet förändras.

Energi intar en särställning i Dalarnas miljömål eftersom flera av de allvarigaste miljöproblemen orsakas av vår nuvarande energianvändning: luftkvalité i tätorter, förurning och klimatförändringen för att bara nämna några. Huvuddelen av energitillförseln baseras idag på olja, kol, kärnkraft och naturgas vilka alla är energislag som förr eller senare tar slut. Omställningen av vårt energisystem är en av de viktigaste samhällsfrågorna, inte minst i Dalarna, där vi har mycket energiintensiv industri. I Dalarnas miljömål finns konkreta mål för energieffektivisering, avveckling av fossila bränslen och ökad användning av förnybar energi. Länsstyrelsen har initierat en bred regional samverkan kring åtgärdsarbetet genom programmet **EnergiIntelligent Dalarna**.

Att verka och samverka för **jämställdhet och mångfald** är ett viktigt och utpekad område för Länsstyrelsen. Genomförandet av *Dalarnas jämställdhetsstrategi 2005–2009* och *Integrationsstrategin 2005–2009, Dalarna ett län för alla*, kommer därför att vara en prioriterad uppgift för Länsstyrelsen under de närmaste åren. Ett modernt Dalarna med lika

rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla ökar inte bara länets attraktivitet utan också möjligheterna till tillväxt. Länsstyrelsen har också, från och med juli 2007, i uppgift att verka för att det finns en beredskap i länet att ta emot flyktingar och för ett samordnat introduktionsarbete. Syftet är bland annat att de som fått uppehållstillstånd snabbare ska komma in på den svenska arbetsmarknaden. Både de humanitära aspekterna och det faktum att den framtida arbetskraftsförsörjningen är en avgörande fråga för länets utveckling gör att länets förmåga att hantera denna uppgift kommer att ha stor betydelse. Arbetet bedrivs i nära samarbete med Region Dalarna.

För att kunna upprätthålla en godtagbar **servicenivå i gles- och landsbygd** krävs ofta samverkanslösningar mellan myndigheter. Det finns redan goda exempel på sådan samverkan och fler sådana initiativ eftersträvas.

Ansvar för en **god livsmiljö och ett tryggt och säkert samhälle** delas av många myndigheter. Huvudansvaret för säkerhet, trygghet och hälsa, direkt och operativt, ligger på landstinget, kommunerna och polisen. Länsstyrelsens ansvar är, förutom att bevaka de nationella målen, också att genom tillsyn, prövning, samordning, program och olika initiativ bidra till ett tryggt och säkert samhälle i Dalarna inom till exempel civilt försvar, krishantering och räddningstjänst, social omvårdnad, hållbar samhällsplanering, natur- och miljöskydd och insatser inför kommande klimatförändringar.

Länsstyrelsens miljöövervakning visar att det redan i dag finns tydliga tecken på **klimatförändringar** i Dalarna – våra fjällområden riskerar att växa igen med buskar och på sikt skog. Detta, tillsammans med allt varmare vintrar, påverkar förutsättningarna för fjällturismen. Med klimatförändringarna följer också mer nederbörd samt ökad risk för bland annat översvämningar och skred. Ett förändrat klimats effekter på ekosystemen är svåra att förutse. En allt viktigare uppgift för länsstyrelsen är att förbereda samhället för, och arbeta för nödvändiga klimatanpassningar.

Under de senaste åren har Länsstyrelsen fått ett mer uttalat ansvar för att driva och samordna insatser mot våld mot kvinnor och barn liksom mot hedersrelaterat våld. Länsstyrelsen har också fått ett förstärkt uppdrag att verka för ett folkhälsoperspektiv och länsamordning i alkohol- och drogfrågor. Särskilt angeläget är att barnperspektivet beaktas i myndighetens beslut och ställningstaganden. I allt detta arbete är myndighetsövergripande kontakter och väl fungerade samarbete avgörande.

Länsstyrelsens verksamhet ska präglas av en **hög servicenivå, stor öppenhet och god tillgänglighet**. Den information som Länsstyrelsen tar fram och/eller förmedlar ska vara korrekt, lättillgänglig och ge en aktuell bild av Dalarna och myndighetens verksamhet. I allt sitt arbete ska Länsstyrelsen vara tillväxtorienterad mot utveckling och framtid.

Tio prioriterade områden

För att kunna påverka utvecklingen krävs både en förmåga att agera snabbt och flexibelt, att kunna avvakta rätt tillfälle och att ha tålamod. Att uppnå resultat inom Länsstyrelsens verksamhetsområden tar ofta många år vilket kräver långsiktighet i planering. I denna verksamhetsplan anges därför övergripande inriktning, prioriteringar och mål för Länsstyrelsen Dalarna för perioden 2008-2010.

Mot bakgrund av länets förhållanden har bedömningen gjorts att en kraftsamling behövs kring följande tio prioriterade områden:

- 1. Tryggt och säkert Dalarna**
- 2. Metoder och verktyg för hållbar utveckling i Dalarna**
- 3. EnergiIntelligent Dalarna**
- 4. Jämställdhet och integration**
- 5. Tillväxt och näringslivsutveckling i Dalarna**
- 6. Utveckling av Dalarnas landsbygd**
- 7. Dalarnas miljömål**
- 8. En effektiv och systematisk tillsyn**
- 9. Kundfokus, rättssäkerhet och effektivitet i ärendehandläggningen**
- 10. God inre administration och effektiva processer**

Verksamhetsområde 1

Kunskapsuppbyggnad, samordning och sektorsövergripande arbete

Målet för hela verksamhetsområdet är att Länsstyrelsen ska stärka det sektorsövergripande arbetet och samordningen av de olika sakområdena för att uppnå effektiva lösningar och bidra till en hållbar utveckling i länen. Verksamhetsområdet är indelat i tre verksamhetsgrenar: utåtriktat sektorsövergripande arbete, regional tillväxt och miljömålsarbete.

Länsstyrelsens strävan är att varje fråga eller ärende ska bedömas utifrån aktuell lagstiftning och ett helhetsperspektiv. Relevanta sektorsövergripande avvägningar ska ligga till grund för alla ställningstaganden och beslut. Behovet av särskilda sektorsövergripande insatser ska därför alltid framgå av Länsstyrelsens verksamhetsplan. De tvärssektoriella perspektiven garanteras också löpande genom ett utvecklat system för deltagande i ärendehantering, gemensamma beredningsgrupper, särskilda tvärssektoriella projekt och processer.

Utåtriktat sektorsövergripande arbete

För verksamhetsgrenen Utåtriktat sektorsövergripande arbete gäller enligt regleringsbrevet nedanstående mål:

1. Verksamheten ska bedrivas så att det finns god beredskap och kapacitet för mottagande av skyddsbehövande m.fl. som beviljats uppehållstillstånd samt utvecklad samverkan mellan kommuner och myndigheter i länet avseende boende, introduktion och snabb arbetsmarknadsetablering.
2. Länsstyrelsernas kulturmiljöarbete ska bedrivas i samverkan med övriga sakområden, särskilt sakområdena naturvård, miljöskydd, samhällsplanering, integration och lantbruk. Kunskapsuppbyggnad för samverkan ska ske bl.a. genom utveckling av tvärssektoriella kunskapsunderlag.
3. Ett aktuellt och samordnat underlag om hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt ska finnas tillgängligt och på ett samlat sätt användas i länsstyrelsernas verksamhet inom olika sakområden. Länsstyrelserna ska genom tidiga kontakter och samråd verka för att de nationella och regionala perspektiven får genomslag i kommunernas fysiska planering enligt plan- och bygglagen (1987:10) (PBL) och att planeringen samordnas så att den främjar en hållbar utveckling i länet.
4. Länsstyrelserna ska utifrån sina respektive regionala förutsättningar i samråd med kommuner, Energimyndigheten, Naturvårdsverket, regionala och lokala aktörer samordna och driva på det statliga klimat- och energiarbetet. Länsstyrelserna ska främja energiomställningen i relevanta sektorer på regional nivå. Länsstyrelserna ska därvidlag särskilt verka för att andelen förnybar energi ökar och bidra med insatser för att uppnå det nationella planeringsmålet för vindkraft samt främja energieffektivisering..
5. Länsstyrelsen ska bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen i länet. Samverkan ska sökas med strategiska statliga myndigheter och andra viktiga aktörer i länet.

Politikområde samhällets krisberedskap

Inom politikområdet samhällets krisberedskap finns tre verksamhetsområden:

Krisledningsförmåga, operativ förmåga och förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar. Målet är att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser samt olyckor. Skulle en sådan händelse inträffa ska kvinnors, mäns och barns liv, personliga säkerhet och hälsa tryggas samt skador på egendom eller i miljö hindras eller begränsas. Målet är dessutom att medverka till att minska lidande och skadeverkningar av allvarliga olyckor och katastrofer i andra länder.

Verksamhetsområde Krisledningsförmåga

Målet är att myndigheter och aktörer ska ha en god förmåga att vid allvarliga störningar och kriser leda och fatta beslut inom eget ansvars- och verksamhetsområde samt sprida snabb, korrekt och tillförlitlig information. Vid behov ska berörda aktörer också kunna medverka i samordning och koordinering av åtgärder samt samverka med andra.

Verksamhetsområde Operativ förmåga

Målet är att aktörer med operativt ansvar vid en kris eller olycka ska ha en god förmåga att snarast påbörja åtgärder för att hantera, eller medverka i hanteringen av, allvarliga störningar och kriser och att genomföra de åtgärder som krävs för att avhjälpa och lindra effekterna av det inträffade. Förmåga ska också finnas att kunna samarbeta med och ge stöd till operativa aktörer och andra länder.

Verksamhetsområde Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

Målet är att säkerställa en robusthet i samhällsviktig verksamhet för att kunna motstå och hantera såväl olyckor som allvarliga händelser och störningar i samhället.

1. Tryggt och säkert Dalarna

Avsikten med och målet för en rad av Länsstyrelsens uppgifter är att Dalarna ska vara tryggt och säkert. Ett flertal sakområden har sådana uppgifter, bland annat civilt försvar, krishantering och räddningstjänst, social omvårdnad, kommunikationer, livsmedelsproduktion, jämställdhet, näringslivsutveckling, hållbar samhällsplanering och boende samt naturvård och miljöskydd. Arbetet sker genom ärendehantering och tillsyn, genom kunskapsuppbyggnad och samordning liksom i utvecklingsprojekt som Länsstyrelsen driver, deltar i eller initierar. En förutsättning är ett nära samarbete mellan länets myndigheter och organisationer liksom med medborgarna. Viktiga utgångspunkter i arbetet är ett barn- och ungdomsperspektivet och folkhälsoperspektivet.

Andelen äldre ökar fortfarande i befolkningen och då främst i åldersgruppen < 80 år (65-75 år). För de äldre i Dalarna skiftar förhållandena när det gäller tillgänglighet, kommunikationer, närhet till service, med mera. Det primära ansvaret för omsorgen av äldre har kommuner och landsting.

Barn och ungdomar lever i dag som i alla tider under skiftande förhållanden, men generellt sett ofta under starkare tryck än tidigare. Utvecklingen av ungdomars bruk av alkohol och droger i Dalarna är oroande. Det finns dock positiva signaler för yngre ungdomar, där droganvändandet minskar. Problemet kvarstår dock för de unga vuxna (18-25 år). Kvinnor och unga flickor utsätts för våld i och utanför hemmet och det finns en ökad oro att utsättas för våld hos framför allt unga kvinnor i Dalarna. Det krogrelaterade våldet måste uppmärksammas ytterligare. Ett tryggt och säkert Dalarna måste innebära frihet från våld och förtryck i alla former. Socialtjänstens roll är att tidigt se och uppmärksamma utsatta barn, ungdomar och vuxna. Den måste utveckla sitt arbete för att snabbare reagera och vidta nödvändiga insatser till skydd för dessa grupper. Länsstyrelsens roll är att genom bland annat stöd, råd och tillsyn främja socialtjänstens arbete i länet.

I Länsstyrelsens uppgifter ingår också att förebygga risker och sårbarhet i länet genom att utveckla formerna för hur dessa frågor hanteras i samhällsplaneringen. Inte minst medvetenheten om och konsekvenserna av klimatförändringarna är nya inslag som måste uppmärksammas. Länets förmåga att hantera mellankommunala riskfrågor som transporter av farliga ämnen, förorenad mark, skydd av dricksvatten, höga flöden, beredskap mot smittosamma sjukdomar, dammsäkerhet och känslig infrastruktur ska stärkas. Tillsyn enligt Seveso-lagstiftningen för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska samordnas i länet. Näringslivets bidrag till att göra samhället mer robust ska införlivas i detta arbete.

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- I Dalarna finns en god beredskap för att tillgodose äldres och funktionsnedsattas behov av omsorg och boende.
- I Dalarna bedrivs ett aktivt förebyggande arbete mot våld och droger, och länets myndigheter är väl samordnade för att skydda barn och ungdomar och för att främja goda uppväxtförhållanden.

- Barn och ungdomar har möjlighet till individuell utveckling, delaktighet och inflytande.
- Dalarna har en väl fungerande krishanteringsförmåga. Kunskapen är god om förväntade, långsiktiga klimatförändringar och de risker de kan innebära. Säkerheten vid länets dammar är inventerad och tillgodosedd.
- Förmåga i samhällsviktig verksamhet tillgodoses genom att underlag skapas till kommunala och regionala risk- och sårbarhetsanalyser för prioriterade risker i länet.
- Dalarna har en god livsmedelskvalitet och ett gott skydd mot smittsamma djursjukdomar och en beredskap mot pandemier.

Särskilda insatser

- 1.1. Bevaka barns och äldres och funktionsnedsattas situation i kommunernas planering för bostäder, social omsorg och skydd mot olyckor genom samordnade kommunbesök.
Förväntat resultat: Kommunerna har tagit hänsyn till barns, ungdomars äldres och funktionsnedsattas situation i sina program. Kommuner och bostadsföretag har intensifierat den lokala planeringen av boende för ungdomar, äldre och funktionshindrade. Flera lägenheter i befintliga bostadsbestånd har tillgänglighetsanpassats och alternativa boendeformer har ökat.
- 1.2. Bevaka barns och ungdomars rättigheter genom att ha ett barnperspektiv i Länsstyrelsens tillsyn och övriga ärendehandläggning.
Förväntat resultat: Inom alla enheter har tillsyns- och ärendebeslut med stor vikt för barn och ungdomar identifierats. Mallar, rutiner och ett utvecklat handläggarstöd har utformats för detta arbete.
- 1.3. Bevaka och driva folkhälsoarbetet genom att utveckla metoder för bedömning av hälsokonsekvenser och delta i samarbetet med att ta fram en för Dalarna gemensam folkhälsoplan under perioden 2007–2010.
Förväntat resultat: Ett nätverk för tvärsektoriellt samarbete finns etablerat på Länsstyrelsen och i den folkhälsoplan som utarbetats 2010 är den statliga sektorns ansvar och åtaganden tydliga och väl förankrade.
- 1.4. Stimulera kommunernas insatser för att motverka våld och diskriminering i krogmiljöer genom Ansvarfull alkoholservering.
Förväntat resultat: Flertalet av länets kommuner har utarbetat en modell för kontinuerlig utbildning enligt den så kallade STAD-modellen (ansvarsfull alkoholservering).
- 1.5. Stärka och samordna kommunernas alkohol- och drogförebyggande arbete samt tobaks- och dopingförebyggande arbete i enlighet med de nationella handlingsplanerna och regeringens särskilda uppdrag.
Förväntat resultat: Kommunernas alkohol-, drog-, tobaks- och dopingförebyggande arbete är stärkt och är samordnat.

- 1.6. Utveckla en modell för myndighetssamverkan för arbetet med kvinnofrid och mot hedersrelaterat våld samt uppmärksamma frågor som rör diskriminering och rasistiskt våld.
Förväntat resultat: Det finns en strukturerad och väl fungerande myndighetssamverkan för arbetet med kvinnofrid och mot hedersrelaterat våld och annan brottslighet.
- 1.7. Utveckla, utbilda och öva Länsstyrelsens krisledningsorganisation i bred samverkan med Norge, Norrlandslänen, kommuner och andra regionala aktörer, bland annat genom gemensamma krisledningsövningar två gånger per år. Denna verksamhet utgör tillsammans med gemensamt styrdokument för krishantering i länet, grunden för god förmåga att hantera krisledningssituationer i länet.
Förväntat resultat: En effektiv samverkansledning vid krissituationer, inom ramen för Länsstyrelsens geografiska områdesansvar samt informationsdelning mellan kommuner och regionala aktörer, vilket bidrar till en gemensam lägesbild.
- 1.8. Regionala risk- och sårbarhetsanalyser görs kontinuerligt och samordnas med länets kommuner och Norrlandslänen.
Förväntat resultat: Samhällsviktig verksamhet och dess aktörer är definierade för att bland annat stärka förmågan att motstå störningar vid en eventuell pandemi, elprioritering eller höjd beredskap. Analyserna fungerar som ett viktigt underlag i åtgärds- och samhällsplaneringen. Krisviktiga företag (K-företag) i länet är utpekade. Företagens eventuella åtaganden och samhällets stöd är reglerat i avtal.
- 1.9. Stärka det tvärsektoriella arbetet mellan Länsstyrelsens och kommunernas förebyggande tillsynsarbete och beredskapsplanering kring dammsäkerhet. Säkerställa att beredskapsplanering baserad på vetenskapliga dammbrottsstudier i Dalälvsprojektet genomförs.
Förväntat resultat: Lättöverskådlig status och riskbild för länets dammar finns redovisad. Översvämningsskarteringar från genomförda dammbrottsstudier i Dalälvsprojektet är vägledande för samordnad samhälls- och beredskapsplanering för höga vattenflöden i länet.
- 1.10. Delta i/genomföra minst en övning i bekämpande av allvarlig smittosam djursjukdom (epizooti). Hålla underlag för geografiska lägesbeskrivningar av djurbesättningar för beredskap mot smittosamma djursjukdomar aktuella.
Förväntat resultat: Regionala resurser som snabbt kan tas i anspråk har stärkt Länsstyrelsens beredskap mot smittosamma djursjukdomar och förmågan att leda regional räddningstjänst. Smittskyddet inom Dalarnas djurhållning är gott.

2. Metoder och verktyg för hållbar utveckling i Dalarna

Hållbar utveckling innebär utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillfredsställa sina behov. Att arbeta för hållbar utveckling handlar om att hantera långa tidsperspektiv och ständiga förändringsprocesser och att integrera miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter i våra beslut. Basen för detta rör vårt förhållningssätt till naturresurser, till människors hälsa och kompetens och till infrastruktur och bebyggelse.

Länsstyrelsen har till uppgift att bevaka de nationella målen och se till att den nationella politiken, anpassad till förhållandena i Dalarna, genomförs. Ambitionen om en hållbar utveckling är det övergripande målet för regeringens politik och berör flertalet av Länsstyrelsens verksamheter. Detta gör att tvärspektoriella perspektiv behöver lyftas fram både i utvecklingsarbete och ärendehantering, och att det ska finnas metoder och verktyg för att bedöma om de beslut vi tar bidrar till en mer hållbar utveckling.

Prioriterade områden i detta sammanhang är arbetet med sektorssamordning, samhällsplanering och förbättrade kunskapsunderlag. Även inom andra prioriterade områden, framför allt Dalarnas miljömål, EnergiIntelligent Dalarna och Jämställdhet och integration görs särskilda insatser för att utveckla metoder och verktyg med koppling till hållbar utveckling.

Statlig sektorssamordning

Länsstyrelsens ansvar för de nationella målen innebär också att samordna de statliga myndigheternas insatser i det regionala utvecklingsarbetet. Kommuner, företag och enskilda i Dalarna har rätt att förvänta sig ett samlat besked från staten och att den samlade statliga verksamheten i länet fungerar så resurseffektivt som möjligt. Länsstyrelsens ansvar är både att se till helheten och att hävda sektorsintressen, och att formulera statens samlade uppfattning på länsnivå.

Länsstyrelsen arbetar med samordning av statens syn på olika frågor bland annat i Landshövdingens rådslag, i en extern och en intern RUP-grupp (regionalt utvecklingsprogram), vid ledningsgruppsmöten, enhetsmöten och i arbetet med olika regionala program, i uppdrag och i ärenden.

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- Samordning av den statliga verksamheten bidrar till ett effektivare utnyttjande av resurser och till en mer hållbar utveckling

Särskilda insatser

- 2.1. Tydliggöra Länsstyrelsens samordningsuppgift och utveckla den metodologiskt och organisatoriskt.

Förväntat resultat: Länsstyrelsens samordningsroll är tydlig och känd och arbetet med statlig samordning är väl organiserat och effektivt.

- 2.2. Under åren 2008–2010 prioritera temavisa samordningsinsatser för service, trygghet och säkerhet, samhällsplanering, jämställdhet och integration.

Förväntat resultat: Konkreta samordningsvinster har skett på dessa områden.

- 2.3. Samordna statliga myndigheters insatser i Dalastrategin.

Förväntat resultat: Det finns en effektiv samverkan mellan statliga myndigheter i länet som bidrar till ett hållbart regionalt utvecklingsarbete inom ramen för Dalastrategin.

Hållbar utveckling i samhällsplanering

I samhällsplaneringen samverkar Länsstyrelsen med kommunerna och Region Dalarna, förmedlar underlag, ger råd och tar tillvara statens intressen. Länsstyrelsens insatser i den regionala utvecklingsplaneringen redovisas i avsnittet Regional tillväxt. I kommunernas fysiska planering bevakar Länsstyrelsen särskilt riksintressen, samordningen av mellankommunala frågor, miljö kvalitetsnormer, risker för olyckor, översvämningar och erosion samt aspekter som rör människors hälsa och säkerhet i övrigt.

Utvecklingen av mål och instrument för att nå en mer långsiktig hållbar utveckling innebär att delvis nya aspekter och kvaliteter behandlas i den fysiska planeringen. Planeringen breddas till en samhällsplanering som bygger på kunskaper om sociala värden, regionala miljömål och hushållning med mark, vatten, energi och råvaror. Arbetet med regionala utvecklingsfrågor bör samverka med kommunernas översiktsplanering. Tillväxtfrågor, konkurrensfrågor och en långsiktig syn på utvecklingen av transporter bör tas upp i kommunernas planering.

Genom att Länsstyrelsen är samrådspart, rådgivare och samordnar statens intressen i kommunernas löpande arbete i samhällsplaneringen finns goda möjligheter att föra ut statliga underlag, som kan ligga till grund för en hållbar utveckling och följa upp viktiga statliga mål i det löpande arbetet.

Att företräda och samordna alla statliga intressen i olika skeden av planeringen ställer stora krav på Länsstyrelsen. Uppgiften förutsätter dels överblick och kunskap om olika statliga intressen, dels förmåga att sortera och samordna intressena med respekt för det planerade projektets förutsättningar, för sakområdets värderingar och för kommunens avvägningar.

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- Dalarna utgör en attraktiv och hållbar livsmiljö med stimulerande, jämlika och goda sociala levnadsförhållanden.
- Kommunala fysiska planer är aktuella och tydliga och främjar en långsiktigt hållbar utveckling – planerna tar hänsyn till nationella mål, statliga intressen, mellankommunal samordning, miljömål, hälsa och säkerhet.

Särskilda insatser

- 2.4. Vidareutveckla bevakningslistan HAND¹ för hållbart samhällsbyggande, tillsammans med länets kommuner 2008-2010.
Förväntat resultat: HAND används som grund för Länsstyrelsens medverkan i kommunernas fysiska planering och för uppföljning av hållbar utveckling i planeringen.
- 2.5. Genomföra utbildningsinsatser och utveckling av rutiner för uppsikt och kunskapsförmedling i samband med förnyad PBL-lagstiftning..
Förväntat resultat: Det finns en god statlig beredskap för en förnyad plan- och byggnadslagstiftning 2010.
- 2.6. Genomföra fem kommunbesök per år om statens syn på aktuella planfrågor och på kommunens översiktsplan, tillsammans med berörda myndigheter.
Förväntat resultat: Kommunernas planläggning av betydelsefulla projekt tar hänsyn till nationella mål och statliga intressen – kommunernas översiktsplaner är aktuella och tydliga.
- 2.7. Uppmärksamma regionala och mellankommunala perspektiv i planering som rör lokal utveckling och tillväxt, bostadsförsörjning, energiförsörjning och kommunikationer samt transporter av farliga ämnen, översvämningar och erosioner.
Förväntat resultat: Angelägna regionala och mellankommunala frågor uppmärksammas i kommunerna.
- 2.8. Utveckla värdetexter för riksintresseområden för kulturmiljövården. Världsarvet Falun uppmärksammas särskilt under perioden.
Förväntat resultat: Riksintressanta natur- och kulturmiljöer har fått ett förstärkt skydd. Användbara planeringsunderlag för den kommunala översiktsplaneringen.

Förbättrade kunskapsunderlag, metoder och verktyg

Tillgången på kunskapsunderlag, metoder och andra hjälpmedel är avgörande i arbetet för en hållbar utveckling. En utvecklad miljömålsuppföljning och miljöövervakning (se verksamhetsgren Miljömålsarbete) är av central betydelse. Under de närmaste åren prioriteras arbetet med att förbättra och utveckla Länsstyrelsens kunskapsunderlag liksom metoder för uppföljning och utvärdering samt bedömningskriterier, checklistor och analyser.

Länsstyrelsen förmedlar kunskapsunderlag och informerar om nationella mål för planering och utveckling i länet. Det kan gälla nationella investeringsmål och utbyggnadsmål, till exempel infrastruktur och vindkraft. Länsstyrelsen informerar också om statiga sektorsintressen och riksintressen enligt miljöbalken.

¹ HAND: En bevakningslista som är framtagen som stöd för handläggare på Länsstyrelsens enheter som deltar i handläggning av kommuners översiktsplaner och detaljplaner.

Länsstyrelsen tar vid behov fram kunskapsunderlag i form av situationsanpassade, probleminriktade och tvärsektoriella analyser som belyser aktuella utvecklings- och planeringsfrågor i länet. Det kan handla om att lyfta fram översiktliga, långsiktiga och framåtsyftande perspektiv och fokusera på förebyggande insatser.

Genom en bra samordning inom staten och genom avstämning och samråd med kommunerna kan regionala underlag ha stor påverkan på hållbar utveckling i länet som underlag för konsekvensbedömningar och planering. Genom rådgivning och uppföljning och kontroll av hur kommunerna förhåller sig till underlagen kan Länsstyrelsen få en god bild av utvecklingen i länet.

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- Länsstyrelsens kunskapsunderlag och arbetsmetoder gynnar hållbar utveckling i länet.
- Länsstyrelsens regionala underlagsmaterial för hushållning av mark och vatten (RUM) är aktuellt, kvalitetssäkrat och lätt tillgängligt.
- Länsstyrelsen använder metoder och verktyg i sin verksamhet som bidrar till långsiktighet, helhetssyn och samspel mellan olika sektorer.

Särskilda insatser

Kunskapsunderlag

- 2.9. Ta fram en översiktlig presentation av Länsstyrelsens kunskapsunderlag för internt och externt bruk (2008).

Förväntat resultat: Länsstyrelsens kunskapsunderlag är känt och är ett bra verktyg i arbetet med utvecklingsfrågor, planering, tillsyn och ärendehantering i länet.

- 2.10. Utveckla kvaliteten och aktualiteten i RUM Dalarna och göra underlagsmaterialet väl känt i länet och lätt tillgängligt via hemsidor och portaler (2008–2010).

Förväntat resultat: RUM Dalarna används som grundläggande planeringsunderlag för plan- och miljöfrågor hos länets myndigheter. Samarbetet med statliga verk har gett aktuellare uppgifter om områden som bedöms vara av riksintresse enligt miljöbalkens 3 kap.

- 2.11. Tag fram treåriga program för prioritering av kunskapsunderlag och analyser som behövs för att utveckla Länsstyrelsens och statens tvärsektoriella arbete i länet.

Förväntat resultat: Länsstyrelsens kunskapsunderlag belyser viktiga statliga perspektiv på strategiska och tvärsektoriella utvecklingsfrågor i länet.

Metoder och verktyg

- 2.12. Analysera hur nationella/regionala uppföljnings- och övervakningsmetoder och program för biologisk mångfald kan samordnas för att ge en samlad bild av hur Dalarnas naturmiljö förändras (2006–2008).

Förväntat resultat: Regional uppföljning av biologisk mångfald i bland annat skyddade områden och inom den terrestra miljöövervakningen (som rör jorden) har samordnats i ett gemensamt program.

- 2.13. Utveckla relevanta planeringsunderlag för utarbetande och genomförande av åtgärdsprogram för att minska övergödningen av sjöar och vattendrag. Möjligheterna att genom samordnade åtgärder stärka odlingslandskapets biologiska mångfald ska beaktas bl.a. vid anläggande av våtmarker.
Förväntat resultat: Högre kvalitet och mer pedagogiskt utformade åtgärdsprogram.
- 2.14. Genomföra seminarier i kommunerna om arkitektur- och gestaltningsfrågor i plan- och bygglovprocesser.
Förväntat resultat: Kommunerna har med stöd av Länsstyrelsen, utvecklat rutiner för hanteringen av gestaltningsfrågor i översiktsplaner, detaljplaner och bygglovskedet. Intresset för arkitektur och design ökar i länet.
- 2.15. Fortsätta ett policyprojekt i samverkan med Älvdalens kommun och hembygdsföreningen för att restaurera Hedbodarnas fäbod och säkerställa fäbodens riksintressanta kulturmiljö med områdesbestämmelser (2006–2009).
Förväntat resultat: Bättre metoder har utvecklats för restaurering och säkerställande av kulturvärden för fäbodmiljöer.
- 2.16. Utveckla användningen av högupplösta höjddatabaser/laserscanning för att bland annat identifiera riskområden för översvämning och näringsurlakning, fornlämningsområden, skogliga data och miljöövervakning.
Förväntat resultat: Bättre kunskapsunderlag för bland annat rådgivning, prövning och övervakning.
- 2.17. Utveckla ett samlat dammregister som utgör kunskapsunderlag för säkerhetsplanering, miljötillsyn och vattenvårdsplanering.
Förväntat resultat: Snabbare ärendehandläggning och bättre planer.

3. EnergiIntelligent Dalarna

En trygg och säker energitillförsel är avgörande för att samhället ska fungera, inte minst i Dalarna som har mycket energiintensiv industri. Men dagens energisystem är inte ekologiskt uthålligt, dels eftersom användningen av fossila bränslen ger upphov till flera av våra allvarigaste miljöproblem, och dels eftersom tillgången på olja, gas och kol är begränsad.

Energi är en profilfråga i Dalarnas miljömål med konkreta mål för energieffektivisering, avveckling av fossila bränslen och ökad användning av förnybar energi. De åtgärder som behöver genomföras för att nå dessa mål har identifierats i det regionala energiprogrammet *EnergiIntelligent Dalarna*, som utarbetats i bred regional samverkan under 2005, och antogs av Länsstyrelsens styrelse i februari 2006.

Utgångspunkten för EnergiIntelligent Dalarna är att

- använda mindre mängd energi för samma resultat,
- i första hand använda mer lågkvalitativ energi,
- ersätta fossila bränslen (olja, gas, kol) med förnybar energi.

Länsstyrelsen prioriterar arbetet med att koordinera genomförandet av det regionala energiprogrammets åtgärder. En omställning av energisystemen är ett långsiktigt arbete som sträcker sig över flera årtionden och som förutsätter en bred samverkan och fortlöpanande kunskapsuppbyggnad.

Länsstyrelsen ska samordna det interna arbetet med energifrågor och säkerställa att behovet av en trygg energiförsörjning och omställning av energisystemet beaktas även i övrigt arbete, bland annat kommunal översiktsplanering, risk- och sårbarhetsanalyser, näringslivsutveckling, genomförande av miljömålen och miljötillsyn.

Länsstyrelsens mål och insatser för god hushållning av energi i bebyggelsen, ökad användning av förnybar energi och minskad användning av el och olja för uppvärmning av bostäder framgår också av verksamhetsgrenen Omställning av energisystemet, inom verksamhetsområde 3, Ärendehantering

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- Dalarnas miljömål för energi och klimatpåverkan har uppnåtts samtidigt som andra aspekter av hållbar utveckling beaktats, som miljödriven tillväxt, god hälsa, hållbart samhällsbyggande och barns situation.
- Energiförsörjningen i Dalarna är trygg och säker.

Särskilda insatser

- 3.1. Koordinera genomförandet av programmet EnergiIntelligent Dalarna. *Förväntat resultat:* En fördjupad och långsiktigt regional samverkan i energifrågor har utvecklats.
- 3.2. Medverka i genomförandet av åtgärder inom EnergiIntelligent Dalarna genom att samordna Länsstyrelsens verksamheter inom bland annat tillsyn/tillsynsvägledning, energibidrag, planering av energiförsörjning och vindkraft samt näringslivsinsatser.
Förväntat resultat: Dalarna är ett föregångslän i genomförandet av åtgärder som bidrar till omställningen av energisystemet.
- 3.3. Länsstyrelsen ska i bred samverkan med bland annat Region Dalarna utveckla en samlad klimat- och energistrategi för genomförande av bland annat det regionala energiprogrammet "EnergiIntelligent Dalarna" och DalaMaTs transportstrategi.
Förväntat resultat: Omställningen av Dalarnas energisystem bidrar till att utveckla och stärka regionens näringsliv samt skapa en attraktiv livsmiljö samtidigt som miljömålen uppnås.

4. Jämställdhet och Integration

För att nå framgång i arbetet med jämställdhet och integration krävs ett målmedvetet och väl samordnat arbete mellan en rad samhällsaktörer. Som i allt utvecklingsarbete krävs tydliga målbilder, genomtänkta satsningar och uppföljning för att bedöma resultatet av insatserna. Genom styrdokumentet *Dalarnas jämställdhetsstrategi 2005-2009* samt *Dalarnas Integrationsstrategi 2005-2009* har Länsstyrelsen dragit upp riktlinjer och formulerat mål för hur det regionala arbetet bör utformas. Länsstyrelsens uppgift är att bistå med sakkunskap, stimulera, initiera och samordna strategiskt viktiga insatser inom ramen för de båda länsstrategierna.

Internt verkar Länsstyrelsen för att perspektiven om jämställdhet och mångfald ska genomsyra alla verksamhetsområden. En utmaning för Länsstyrelsen är att skapa en organisation som lever upp till de krav som de mänskliga rättigheterna och

samhällsutvecklingen ställer. För att lyckas med detta krävs att jämställdhet och mångfald ses som en naturlig del i organisationens kultur och struktur, samtidigt som diskriminering motarbetas på alla nivåer. En mångfaldsorienterad organisation utvecklar både individ och organisation. Det individuella förhållningssättet hos medarbetarna är av stor vikt, samtidigt som organisationens strukturer och processer stödjer mångfald.

Jämställdhetsintegrering är den övergripande strategin för att nå de jämställdhetspolitiska målen och innebär att ett jämställdhetsperspektiv integreras i alla led av beslutfattande, planering och utförande av en verksamhet. Grundtanken är att jämställdhet skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas. Utbildning och utvecklade system för uppföljning är viktiga insatser för att lyckas med jämställdhetsintegrering. Länsstyrelsens egen organisation styrs av en särskild handlingsplan för jämställdhetsintegrering.

Övergripande mål

- Ett jämställt Dalarna där kvinnors och mäns resurser tas tillvara och värderas lika.
- Ett jämlikt Dalarna som värnar grundläggande demokratiska värden genom lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla och som ger individen förutsättningar till delaktighet i samhället.
- Ett Dalarna för alla, präglad av en samhällsgemenskap med samhällets mångfald som grund, och med ömsesidig respekt för olikheter och som alla, oavsett bakgrund, är delaktiga i och medansvariga för.

Särskilda insatser

- 4.1 Stimulera, initiera och samordna satsningar i länet i enlighet med länsstrategierna för jämställdhet och integration.
Förväntat resultat: Målen för länsstrategierna för jämställdhet och integration uppnås. Aktörer tar en aktiv roll i jämställdhets- och integrationsarbetet.
- 4.2 Arbeta i enlighet med Länsstyrelsens handlingsplan för jämställdhetsintegrering för den egna organisationen.
Förväntat resultat: Jämställdhetsfrågorna integreras i verksamheten.
- 4.3 Påbörja genomförandet av länsstyrelsernas gemensamma antidiskrimineringsstrategi i samverkan med övriga länsstyrelser och i samråd med Diskrimineringsombudsmannen, Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning och Myndigheten för handikappolitisk samordning.
Förväntat resultat: Ett långsiktigt, konkret och strategiskt arbete bedrivs för att motverka diskriminering av alla slag.
- 4.4 I enlighet med det nya uppdraget om flyktingmottagandet verka för att det finns beredskap och kapacitet i kommunerna för mottagandet av skyddsbehövande som beviljats uppehållstillstånd. Förhandla med kommunerna om introduktionsplatser och verka för regional samverkan (bland annat revidera RÖK:en) samt följa upp introduktionen och dess resultat i länet.
Förväntat resultat: Samtliga länets kommuner har en organiserad flyktingmottagning. Genom samverkan mellan myndigheter, kommuner och

andra aktörer finns ett utvecklat introduktionsprogram som leder till snabbare etablering på arbetsmarknaden och samhällsliv i övrigt.

Regional tillväxt

För verksamhetsgrenen Regional tillväxt gäller enligt regeringens regleringsbrev nedanstående mål.

- 1b. Länsstyrelsernas medverkan i samordningen av det regionala tillväxtarbetet ska bidra till en hållbar regional tillväxt och utveckling genom effektiv statlig samverkan samt lokal och regional förankring.
2. Hållbar tillväxt i stödföretagen som bidrar till en hållbar regional tillväxt.
3. En god tillgång till kommersiell och offentlig service för medborgare och näringsliv i alla delar av landet.
4. Länsstyrelsernas arbete med fiske- samt jordbruks- och landsbygdsåtgärder ska bidra till fastställda mål och strategier för fiskeåtgärder i de EU-finansierade programmen för fiskerinäringen samt Landsbygdsprogrammet för Sverige år 2007-2013. Vidare ska länsstyrelsernas arbete bidra till målet för den regionala tillväxtpolitiken. Länsstyrelserna ska även aktivt medverka till en positiv utveckling av fisketurismnäringen.

5. Hållbar tillväxt och näringslivsutveckling i Dalarna

Länsstyrelsen har inom flera av sina områden uppgifter som direkt eller indirekt stöder en regional utveckling. Länsstyrelsen medverkar i arbetet med länets utvecklingsprogram och samordnar statliga myndigheters insatser i detta arbete. Andra uppgifter, som har en direkt koppling till regional tillväxt, är handläggning av olika stöd till företag, landsbygdsutveckling och lantbruk, liksom uppgifter kopplade till att skydda, bevara och utveckla länets natur- och kulturreсурser. Länets näringsliv påverkas också direkt eller indirekt av Länsstyrelsens tillstånds- och tillsynsverksamhet.

Ambitionen är en ökad samordning mellan dessa olika uppgifter med fokus på utveckling, hållbar tillväxt och framtid. Det tvärssektoriella samarbetet kring utvecklingsfrågor ska därför fördjupas och breddas. Dalarnas miljömål ska beaktas i arbetet.

Länsstyrelsen ska genom samarbete i länet och genom olika informationsinsatser tydliggöra de stöd som finns tillgängliga för företag i Dalarna.

Den administrativa hanteringen och bedömningen av regionalpolitiska företagsstöd och stöd till företag via EU:s Landsbygdsprogram har därför samordnas. Ambitionen är ett enkelt, överskådligt och effektivt stödsystem som är väl känt av länets företag.

Under perioden 2008–2010 ska en fokusering ske på att öka det sektorsövergripande arbetet för hållbar tillväxt och näringslivsutveckling och att kraftsamla för en utveckling av Dalarnas landsbygd.

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- Länsstyrelsen understödjer hållbar tillväxt, företagande och utveckling och arbetar för att de nationella målen får genomslag i länet.

Särskilda insatser

- 5.1 Aktivt delta med de regionalpolitiska medlen i genomförandet av Dalastrategin och länets tillväxtprogram.

Förväntat resultat: Länsstyrelsen regionalpolitiska medel bidrar till hållbar utveckling, ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Länsstyrelsen samverkar med olika aktörer som medverkar till strategiska insatser i företag och i projekt i linje med länets jämställdhets- och integrationsstrategier

- 5.2 Medverka i arbetet med revideringen av Regionala tillväxtprogrammet (RTP).

Förväntat resultat: Länsstyrelsens arbete bidrar till att de nationella målen får genomslag i RTP och samordnar statliga myndigheters insatser i detta arbete. Olika statliga insatserna bidrar till ett hållbart regionalt utvecklingsarbete där kvinnor och män har samma inflytande i det regionala utvecklingsarbetet och dess insatser och deltar på lika villkor.

- 5.3 Samordning och prioriteringar av stöd och insatser som bidrar till bredare och mer kraftfulla regionala utvecklingssatsningar.

Förväntat resultat:

- Fortsatt satsning på Byggdialog Dalarna 2008-2010 för att nå ett effektivare och mer hållbart byggande och en mer konkurrenskraftig byggsektor i Dalarna
- Fortsatt satsning på storskaligt träbyggande i Dalarna 2008 .
- Samarbete med Region Dalarna för att utveckla besöksnäring genom kluster/nätverksprocesser.
- Ett mer utvecklat samarbete med europeiska nationalparker som ingår i nätverket Pan Park.

- 5.4 Samverka med andra aktörer för att underlätta internationella marknadskontakter för Dalarnas små och medelstora företag. Utveckla samarbetet med Hedmarks fylke och arbeta för gemensamma projekt.

Förväntat resultat:

- Fler regionala aktörer har ett eget utbyte med vänlandet Chengdu.
- Fler små och medelstora företag söker samverkande företagsstöd.
- Graden av internationalisering hos små och medelstora företag ökar i länet.
- Samverkan med Hedmark har lett till projekt inom till exempel landsbygdsutveckling och Energiintelligent Dalarna.

- 5.5 Prioritera utvecklingen av det industrihistoriska kulturarvet

- genom fortsatta insatser för Världsarvet Falun, bland annat med ett projekt för uppgradering av besökscentrum Staberg
- genom bildandet av ett industrihistoriskt nätverk i Bergslagen i samverkan med fyra länsstyrelser, Riksantikvarieämbetet och Kungliga tekniska högskolan.
- genom projekt för turistisk skyltning inom riksintresseområdet för de så kallade utbruken i Falu kommun. "Malmleden" inom riksintresseområdet görs turistiskt tillgängligt och känt.

Förväntat resultat: Ökad kvalitet och kapacitet inom Världsarvet Falun. Det industrihistoriska kulturarvet i Bergslagen stärker regional tillväxt. Malmleden

- 5.6 Ta fram en besöksstrategi för skyddade områden och påbörja arbetet med att i ökad omfattning möjliggöra friluftsliv och naturturism i dessa områden.

Förväntat resultat: Fler besökare i de skyddade områden som valts ut, marknadsförts och iordningställt för friluftsliv och naturturism.

- 5.7 Länsstyrelsen arbetar systematiskt med uppföljning och utvärdering av effekterna av regionalpolitiska medel.

Förväntat resultat: Länsstyrelsen har ökade kunskaper om vilka effekter de regionala politiska medlen har för länets utveckling och får på så sätt underlag för eventuella omprioriteringar

6. Utveckling av Dalarnas landsbygd

Länsstyrelsens arbete med landsbygdsfrågor utgår från Dalarnas Landsbygdsprogram 2006-2012, som fastställdes av styrelsen i februari 2006. Programmet behandlar landsbygdens betydelse för länet och betonar vikten av helhetsperspektiv för att nå framgång. Arbetet ska ske i nära samarbete med landsbygdsföretagen och lokala utvecklingsgrupper. De sociala, ekologiska och ekonomiska dimensionerna av den hållbara utvecklingen speglas i programmets tre insatsområden:

- Valfungerande byar, bygder och orter
- En levande landsbygd i ett öppet landskap
- Levande landsbygd med ekonomisk bärkraft

Länsstyrelsen ansvarar för koordinering, uppföljning och utvärdering av programmet samt delar av genomförandet. Länsstyrelsens insatser ska resultera i att landsbygdens möjligheter för företagande, sysselsättning och som attraktiv livsmiljö stärks.

Länsstyrelsens kompetens i form av kunskapsunderlag och medarbetarnas samlade erfarenheter är väsentliga för ett framgångsrikt resultat.

Landsbygdsfrågor berör stora delar av Länsstyrelsens verksamheter: Lantbruk med landsbygdspolitik kopplad till de areella näringarna; Näringsliv – regional utveckling, god servicenivå; Samhällsplanering – översiktsplanering, boende; Miljö – regionala miljömålen, rovdjursfrågor, naturreservat mm; Fiske – fisketurism; Kommunikationer – infrastruktur, bredband och vägar; Kultur – förbättring av fastighetsstrukturen, fäbodan och andra kulturmiljöer; Sociala frågor – äldreomsorg och hemtjänst; Veterinära frågor – koppling till lantbruk men även till näringslivsutveckling.

Dalarnas landsbygdsprogram ska vara vägledande och ett stöd vid beslut och ställningstagande för Länsstyrelsen, liksom för Region Dalarna, kommuner och andra företrädare, och utgöra ett underlag för dialoger nationellt, regionalt och lokalt som rör landsbygdens utveckling.

Ett viktigt ekonomiskt verktyg för genomförandet är EU:s landsbygdsprogram 2007-2013. Programmet ska främja tillväxt, konkurrenskraft, företagande och sysselsättning, och har dessutom höga ambitioner för miljön. Lokalt engagemang i landsbygdens utveckling ska också uppmuntras. Allt detta ska återspeglas i de stödformer som ingår i programmet. Programmet innehåller stöd för

- utveckling av landsbygden,
- miljöförbättrande åtgärder, och

- ökad konkurrenskraft inom jordbruk, skogsbruk, trädgård, rennäring och livsmedelsförädling.

Nytt från 2007 är att Leader-metoden är en integrerad del i programmet. Leader är inte en stödform, utan ett sätt att tillämpa en del av stöden i programmet. Den går ut på att aktörer från den privata, offentliga och ideella sektorn på landsbygden ska samarbeta mera för att driva på utvecklingen i deras hembygd.

En Genomförandestrategi för Dalarna har utarbetats för tillämpningen av EU:s Landsbygdsprogram 2007-2013. Genomförandestrategin utgår från det nationella programmet och tar regional ansats i "Dalastrategin – med förenade krafter mot 2016", "Dalarnas landsbygdsprogram 2006-2012", och "Dalarnas miljömål". Strategin anger ramar, prioriteringar och insatser för arbetet med landsbygdsutveckling i Dalarna. Det utvecklingsarbete kring servicefrågorna på landsbygden som Länsstyrelsen driver tillsammans med kommuner och företrädare för handel och ideella organisationer utgör också ett viktigt underlag. Genomförandestrategin och det arbete som genomförs följs upp fortlöpande under programperioden i en samrådsgrupp där företrädare för den offentliga, privata och ideella sektorn ingår.

Strukturfondsprogrammet, Mål 2 (utvecklingsfonden och socialfonden) och Mål 3 (Interreg IV) utgör andra viktiga finansieringskällor för landsbygdsutvecklingsinsatser. Länsstyrelsen medverkar aktivt i programarbete och i enskilda projekt med målsättningen att programmen ska komplettera – inte konkurrera med varandra och med EU:s Landsbygdsprogram.

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna:

- Dalarna har en levande landsbygd med byar, bygder och orter i ett öppet landskap, som är ekonomiskt livskraftigt, har höga natur- och kulturvärden och är socialt välfungerande.

Särskilda insatser

6.1 Genomföra och koordinera Dalarnas landsbygdsprogram 2006–2012, och synliggöra viktiga frågor för landsbygden vid allt regionalt tillväxt- och utvecklingsarbete.
Förväntat resultat: Effektivare användning av gemensamma resurser, stärkt landsbygdsutveckling i länet.

6.2 Initiera, samordna och vidareutveckla landsbygdsutvecklingsinsatser i enlighet med Dalarnas genomförandestrategi för EU:s landsbygdsprogram. (LP 2007-2013).
Förväntat resultat: Det finns Leaderområden i hela Dalarna efter år 2008. Företagandet har stärkts genom ökad certifiering och kvalitetssäkring av varor och tjänster, lättillgängligt och företagsspecifikt kompetensstöd. Utvecklingsarbetet sker utifrån branschvisa och geografiska nätverk och med företaget i fokus. Jordbruket utvecklas i en mer hållbar riktning.

6.3 Genomföra Dalarnas serviceprojekt för samhällelig och kommersiell service under 2008-2009.
Förväntat resultat: Initiativ har tagits i resterande fem kommuner som inte påbörjat utvecklingsarbetet med att ta fram serviceplaner. Senast vid utgången av 2009 ska

samtliga kommuner i länet ha presenterat sina serviceplaner som en del i den kommunala översiktsplaneringen. Åtgärderna förväntas bland annat leda till fler hållbara och konkurrenskraftiga servicepunkter i länets gles- och landsbygd.

- 6.4 Arbeta för en förbättrad fastighetsstruktur för ökad sysselsättning och näringslivsutveckling med särskild hänsyn till byautveckling och natur och kulturvärden.

Förväntat resultat: Fastighetsstrukturen i omarronderingsprojekten i sydöstra Leksand, norra Leksand, Floda och Stora Tuna samt i de frivilliga markbytesprojekten i Malung, Orsa, Rättvik, Vansbro och Älvdalen har förbättrats.

- 6.5 Driva två projekt i länet för kunskapsuppbyggnad, bevarande och renovering av landsbygdens timmerhusbyggnader. Initiera ett tredje projekt för att tillvarata och utveckla timmerbyggnader inom Älvdalens besparingsskog.

Förväntat resultat: Länets timmerbyggnader används i en levande landsbygd. Kunskapen om traditionellt hantverk fortlever.

- 6.6 Utveckla en metod och kontinuerligt följa effekterna av Dalarnas landsbygdsprogram, EU:s gårdsstöd och EU:s Landsbygdsprogram 2007–2013 inklusive den regionala genomförandestrategin för Dalarna.

Förväntat resultat: Länsstyrelsen får ökade kunskaper om vilka effekter EU:s stöd och ersättningar har för länets landsbygdsutveckling och får på så sätt underlag för eventuella omprioriteringar under programperioden.

Miljömålsarbete

För verksamhetsgrenen Miljömålsarbete gäller nedanstående mål enligt regeringens regleringsbrev.

1. Länsstyrelserna ska verka för att de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen med tillhörande delmål och de sektorsmål som har beslutats inom särskilda politikområden såsom landsbygdspolitiken, livsmedelspolitiken, kulturpolitiken, skogspolitiken och transportpolitiken nås. Länsstyrelserna ska i bred förankring i länen utveckla regionala åtgärdsprogram för att nå miljö kvalitetsmålen och i övrigt bedriva det regionala mål- och uppföljningsarbetet så att det ger underlag för arbetet inom denna och andra verksamhetsgrenar

Länsstyrelserna ska särskilt

- verka för att miljö målsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, fiskevård, kulturmiljö vård, friluftsliv samt natur- och kulturturism, samordnas med det regionala tillväxtarbetet och med arbetet för energiomställning,
- verka för att samordningen mellan miljö målsarbete, tillsynsarbete och miljö övervakning utvecklas, samt
- bidra till Naturvårdsverkets arbete med en vägledning för arbete med regionala landskapsstrategier enligt vad som aviserades i Strategin för hushållning med mark och vatten i proposition 2004/05:150 Svenska miljö mål – ett genensamt uppdrag.

2. Länsstyrelsernas arbete med skydd och skötsel av värdefulla områden och hotade arter ska bedrivas så att biologisk mångfald bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt.

Länsstyrelserna ska särskilt

- verka för att naturvårdsarbetet bedrivs så att friluftslivet främjas och att arbetet bedrivs med stärkt dialog med medborgarna och ökad lokal delaktighet i skydd och skötsel av naturvärden,
- verka för att genomföra den nationella strategin för formellt skydd av skog i samverkan med berörda organisationer och aktörer, samt
- öka användningen av avtalslösningar i naturvårdsarbetet för att på så sätt säkerställa bevarandet av de skyddsvärda produktiva skogar av reservatsklass som identifierats i den nationella strategin för formellt skydd och som hotas av avverkning.

3. Länsstyrelsernas arbete med vattenmiljön ska ske på ett samordnat sätt.

Länsstyrelserna ska särskilt verka för att

- arbetet med vattenrelaterade miljö kvalitetsmål, havsmiljö arbetet, miljö övervakningen och arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samordnas och så långt som möjligt sker på ett integrerat sätt,
- delmålet om minst 15 fiskefria vattenområden i varje vattendistrikt nås till 2010,
- delmålet om att minst hälften av de skyddsvärda miljöerna har ett långsiktigt skydd nås till 2010,
- delmålet om att ytterligare 19 marina områden ska vara skyddade som naturreservat nås till 2010, samt
- delmålet om att buller och andra störningar från båttrafik ska vara försumbara nås till 2010.

De länsstyrelser som ingår i Västerhavets, Södra Östersjöns och Norra Östersjöns vattendistrikt ska genom att vidareutveckla sitt arbete med samordning och stödjande insatser förbättra förutsättningarna för kommuner och fastighetsägare att minska utsläppen från enskilda avlopp.

4. Länsstyrelserna ska bidra till att delmålen om efterbehandling av förorenade områden nås.

Länsstyrelserna ska särskilt verka för att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ökar.

På regional nivå är länsstyrelsen huvudansvarig för 15 av de 16 miljömålen. Skogsstyrelsen är ansvarig för miljömålet Levande skogar.

Länsstyrelsens styrelse fastställde våren 2007 Dalarnas miljömål 2007-2010 med handlingsplan. Både delmål och handlingsplan, vilken omfattar drygt hundra åtgärder och flera samverkansprocesser, har utarbetats i bred regional samverkan.

Genomförandet av Dalarnas miljömål förutsätter åtgärder i hela samhället – men de flesta åtgärder i handlingsplanen riktar sig till kommuner och andra offentliga aktörer. Länsstyrelsen är ansvarig för, eller delaktig i, genomförandet av många åtgärder varav flertalet ansluter till pågående verksamheter och/eller uppdrag i länsstyrelsens regleringsbrev.

I länsstyrelsens interna handlingsplan redovisas dels hur arbetet med miljöledning och miljömål ska bedrivas internt på länsstyrelsen och dels ansvarsfördelningen när det gäller de åtgärder som länsstyrelsen är delaktig i. Styrning och uppföljning av det samlade miljömåls- och miljöledningsarbetet ingår i Länsstyrelsens ordinarie verksamhetsplanering och redovisning. Därmed utgör detta Länsstyrelsens miljöledningssystem.

Uppföljning av både miljömål och åtgärder redovisas fortlöpande på länsstyrelsens webbplats.

Länsstyrelsens genomförande av flera miljömålsåtgärder redovisas på annan plats i verksamhetsplaneringen, bland annat under områdena ”EnergiIntelligent Dalarna” och ”En effektiv och systematisk tillsyn”.

7. Dalarnas miljömål

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- Dalarnas miljömål är kända och förankrade hos länets invånare, myndigheter och organisationer samt är vägledanden för allt miljöarbete, inte minst tillämpningen av lagstiftning, särskilt miljöbalken.
- Miljömålarbetet, som genomförs, i bred samverkan med länets kommuner, sektorsmyndigheter, näringsliv, med flera intressenter, ska resultera i att
 - länets alla aktörer aktivt deltar i miljöarbetet
 - åtgärderna i handlingsplanen till Dalarnas miljömål genomförs
 - delmål och handlingsplan fortlöpande följs upp och revideras
 - Dalarnas miljömål uppnås

Särskilda insatser

- 7.1. Utbeta program för kommunikation och uppföljning av Dalarnas miljömål.
Förväntat resultat: Miljömålen är kända och förankrade i Dalarna samt utgör tillsammans med uppföljningen strategiska underlag för bland annat kommuners och verksamhetsutövers miljöarbete och planering.
- 7.2. Genomföra de åtgärder i Länsstyrelsens interna handlingsplan till Dalarnas miljömål där Länsstyrelsen är huvudansvarig eller medverkande och aktivt verka för att övriga åtgärder genomförs.
Förväntat resultat: Samtliga åtgärder i handlingsplanen för Dalarnas miljömål har

genomförts eller påbörjats och den regionala samverkan kring miljömål och ekologiskt hållbar utveckling har utvecklats.

7.3. Genomföra beslutad skogsskyddsstrategi.

Förväntat resultat: Nya naturreservat är lokaliserade i enlighet med strategin för formellt skydd av skog i Dalarna, så att de uppnår störst naturvårdsnytta. Arbetet ska också ske i enlighet med strategins genomförandeplan där bland annat samverkansformer och informationsspridning beskrivs.

7.4. Revidera och genomföra förvaltningsplanen för rovdjur och fortsätta stödgruppsverksamhet inom rovdjursförvaltning, för att främja en fungerande samexistens mellan människa och rovdjur, liksom ökad lokal delaktighet.

Förväntat resultat: Rovdjursfrågorna hanteras så att målen i förvaltningsplanen uppnås och därmed även den nationella politiken. Samexistensen mellan människor och rovdjur fungerar och de negativa effekterna av rovdjursstörning har minskat.

7.5. Utveckla samverkansformer och utföra åtgärder som gynnar hotade arter.

Förväntat resultat: Bevarandestatusen för hotade arter har förbättrats.

7.6. I samverkan med bland annat Dalarnas kommuner och vattenmyndigheterna:

- beskriva länets sjöar och vattendrag
- definiera mål för vattenkvaliteten
- utarbeta åtgärdsprogram
- initiera övervakning av vattenkvaliteten

Förväntat resultat: Sjöar och vattendrag med behov av åtgärdsprogram är definierade och övervakning av vattenkvaliteten har påbörjats.

7.7. Sammanställa och tillgängliggöra regionala miljöunderlag som omfattar bland annat miljötillståndet och dess utveckling, nationella och regionala mål för miljö, åtgärdsprogram/strategier och uppföljning/utvärdering.

Förväntat resultat: Ett regionalt miljöunderlag har utarbetats.

7.8. Förvalta naturreservat och andra skyddade områden enligt beslutade skötselplaner.

Förväntat resultat: Målen för naturreservat och andra skyddade områden har uppnåtts.

Verksamhetsområde 2

Tillsyn och vägledning

Regeringens mål för verksamhetsområdet Tillsyn och vägledning är:

Genom att bedriva tillsyn ska länsstyrelsen säkerställa efterlevnaden av de föreskrifter som riksdag och regering beslutet.

Länsstyrelsen utövar tillsyn inom ett flertal politikområden utifrån ett trettiofem lagar och åtskilliga förordningar och gentemot mycket skiftande tillsynsobjekt. Tillsynen är ett av de instrument som myndigheten har för att föra ut och verka för att den nationella politiken ska få genomslag i länet. Länsstyrelsen deltar i nationella och regionala nätverk och utvecklingsarbeten kring tillsyn inom olika områden. För varje tillsynsområde finns en särskild tillsynsplan som ska ge en bild av läget i länet, utgöra underlag för prioriteringar och fungera som uppföljningsinstrument för planerade insatser.

Samordning mellan länsstyrelserna för att åstadkomma en rättssäker och likvärdig tillsyn över landet och utveckling av tillsynsmetoder är prioriterat under perioden 2008-2010.

Vid Länsstyrelsen Dalarna finns ett särskilt Tillsynsforum för att öka kunskapen och utveckla nya metoder. I Tillsynsforum finns möjligheter till dialog och erfarenhetsutbyte mellan Länsstyrelsens olika tillsynsområden och utbildningsinsatser. Tillsynsforum anordnar seminarier kontinuerligt två gånger per år.

8. En effektiv och systematisk tillsyn

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- Länsstyrelsens tillsyn är effektiv och bidrar till ökad kvalitet och lagefterlevnad.
- Tillsyn och handläggning sker på ett, mellan länsstyrelserna, likvärdigt sätt.
- Tillsynen utgår från ett medborgar- och/eller brukarperspektiv och sker enligt prioriterade planer och utarbetad metodik.

Särskilda insatser

8.1. Utöva tillsyn enligt årligen upprättade och fastställda tillsynsplaner.

Förväntat resultat: Brister som uppmärksammats har åtgärdats.

8.2. Genom Tillsynsforum, utveckla kunskap, dialog och erfarenhetsutbyte inom Länsstyrelsens olika tillsynsområden.

Förväntat resultat: Länsstyrelsen har en aktuell bild av situationen inom de olika tillsynsområdena vilken används som en del av myndighetens kunskapsuppbyggnad.

8.3. Genomföra kompetens- och metodutveckling för all tillsynspersonal.

Förväntat resultat: All tillsynspersonal har genomgått utbildning och har god kunskap i tillsynsmetodik.

Social tillsyn

För verksamhetsgrenen Social tillsyn gäller enligt regeringens regleringsbrev nedanstående fem mål.

1. Länsstyrelserna ska tillse att socialtjänstens arbete bedrivs målinriktat, lagenligt samt med god kvalitet och framförhållning i planeringen. De brister och missförhållanden som påtalas i huvudmännens verksamhet ska åtgärdas enligt en tidsplan som beslutas och följs upp av länsstyrelsen.
2. Samverkan mellan länsstyrelserna och Socialstyrelsen samt mellan länsstyrelserna ska leda till ökad samordning av tillsynen över socialtjänsten och hälso- och sjukvården samt till att tillsynen bedrivs på ett mer likvärdigt sätt över hela landet.
3. Den operativa tillsynen inom missbruksområdet ska öka jämfört med 2007.
4. Länsstyrelserna ska se till att den kommunala tillsynen enligt såväl alkohollagen (1974:1738) som tobakslagen (1993:581) skärps och därigenom bidrar till en ökad samordning i tillsynen enligt dessa två lagar. Länsstyrelsernas samarbete med Statens folkhälsoinstitut (FHI) ska utvecklas.
5. Länsstyrelserna ska verka för att metoden Ansvarsfull Alkoholservering eller annan likvärdig evidensbaserad metod sprids i kommunerna i respektive län så att arbetet ska kunna ingå i kommunernas ordinarie arbete.

Utöver dessa mål ges Länsstyrelsen ett kraftigt förstärkt uppdrag att utöva strukturerad och operativ tillsyn över samtliga enskilda och offentliga verksamheter där barn och unga får insatser.

Med utgångspunkt från aktuell lägesbeskrivning är det viktigt att uppmärksamma hur kommunerna planerar för behovstäckning för olika grupper. Andra viktiga områden är socialtjänstens insatser för särskilt utsatta barn, ungdomar och kvinnor, bemötande inom socialtjänsten, kvalitet och trygghet i boende och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättningar, adekvata och snabba insatser för personer med missbruksproblem. Ett omfattande tillsynsuppdrag för 2008 gäller våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld.

Ett brukar- och medborgarperspektiv liksom jämställdhet och barnperspektiv ska finnas med i planerad tillsyn. Under perioden planeras också för kartläggning av hemtjänst i glesbygd och ett mångkulturellt perspektiv på äldreomsorgen.

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- Länsstyrelsens tillsyn bidrar till god kvalitet och utveckling av socialtjänsten.

Särskilda insatser

- 8.4. Fortsätta genomföra så kallad bred verksamhetstillsyn i länets kommuner.
Förväntat resultat: Vid periodens slut har samtliga kommuner varit föremål för verksamhetstillsyn och fått underlag för det egna utvecklingsarbetet. Inte minst kommunernas handläggning av barnärenden, kvalitetsarbete, bemötande och klagomålshantering har tydligt förbättrats.
- 8.5. Förstärka fokus på arbetet med offentlig och enskild barn- och ungdomsverksamhet, inklusive hem för vård eller boende, så kallade HVB-hem, och familjehem.
Förväntat resultat: Länsstyrelsen har en aktuell bild av läget inom socialtjänst och enskild/privat socialtjänstverksamhet, brister som uppmärksammas har

åtgärdats. De riktlinjer och rutiner som gäller för verksamheten svarar väl mot lagstiftningens krav på kvalitet och säkerhet, liksom verksamhet enligt socialtjänstlagen, offentlig och privat, som riktar sig till barn och ungdomar.

- 8.6. I tillsynen verka för kvalitet och trygghet i boendet och goda levnadsvillkor för äldre och personer med funktionsnedsättningar.
Förväntat resultat: Kommunerna har bättre framförhållning i planeringen och den enskilde upplever i större utsträckning trygghet och meningsfullhet i vardagslivet.
- 8.7. Planera och genomföra tillsyn och fördela statsbidrag för insatser till personer med missbruksproblematik.
Förväntat resultat: Flera kommuner har i samverkan med landstinget och andra aktörer utvecklat ett snabbt omhändertagande och en strukturerad vård och behandling för personer med tungt missbruk.
- 8.8. Fördela stadsbidrag och följa kommunernas arbete med anhörigstöd.
Förväntat resultat: Flertalet kommuner har, ofta i samverkan med landstinget och andra organisationer, utvecklat en bra och efterfrågad verksamhet för att ge stöd till anhöriga.
- 8.9. Fortsätta samverka med Socialstyrelsens tillsynsavdelning och hälso- och sjukvårdsenhet genom att bland annat ta fram enhetliga bedömningskriterier och samordnade tillsynsinsatser enligt gemensamma teman.
Förväntat resultat: Gemensamma bedömningskriterier har utvecklats inom ett flertal tillsynsområden och ytterligare gemensam erfarenhet har vunnits. På det sättet har tillsynen blivit mer likvärdig över landet och dess resultat mer jämförbara. Samordnade tillsynsinsatser med gemensamt tema ska ge ökad kunskap kring enskilda och grupperns levnadsförhållanden.
- 8.10. Tillsynen över socialtjänstens arbete med våldsutsatta kvinnor och barn förstärks.
Förväntat resultat: Socialtjänstens förmåga att hantera dessa frågor har förbättrats.
- 8.11. Uppföljning av att för den enskilde gynnande domar och beslut, inom socialtjänsten verkställs av kommunerna.
Förväntat resultat: Kommunernas planering för framförallt boende, tillgång av familjehem och kontaktpersoner förbättras. Antal ej verkställda domar och beslut minskar väsentligt.

Miljötillsyn

För verksamhetsgrenen Miljötillsyn gäller enligt regeringens regleringsbrev nedanstående mål.

1. Länsstyrelsernas tillsynsarbete ska bidra till att nå miljökvalitetsmålen och till att miljöskador inte uppkommer. Genom en effektiv tillsynsvägledning ska länsstyrelserna förbättra förutsättningarna för det operativa tillsynsarbetet hos kommunerna. Länsstyrelserna ska i samråd med kommunerna bidra till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan (Naturvårdsverket, dnr 190-1891-06 Rt). Senast den 31 december 2008 ska det finnas en plan för länsstyrelsens tillsynsvägledning för år 2009-2012 för att förbättra miljöbalkens tillämpning hos kommuner och länsstyrelser. Arbetet med tillsynsvägledning ska bland annat ske genom regional miljösamverkan.
2. Länsstyrelserna ska inom sitt verksamhetsområde ta initiativ till omprövning av tillstånd för att se till att villkoren för miljöfarliga verksamheter är anpassade till miljöbalkens krav. Alla tillstånd som meddelats med stöd av miljöskyddslagen (1969:387) ska, om de är av särskild betydelse ur miljösynpunkt, vara anpassade till miljöbalkens krav senast 2009 och i övrigt senast 2015.
3. Tillsynen över naturreservat, strandskyddsområden, kulturhistoriskt skyddade områden och andra skyddade områden ska bidra till bättre regelefterlevnad och till att miljökvalitetsmålen nås. Tillsynen över kulturhistoriskt värdefulla miljöer, byggnader och fornminnen m.m. ska bidra till bevarandet samt förbättrade förutsättningar för hållbar förvaltning av kulturarvet.

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- Den operativa miljötillsynen och Länsstyrelsens tillsynsvägledning har utvecklats till ett effektivt verktyg för att öka lagefterlevnaden, förhindra miljöbrott, minska miljöbelastningen och uppnå miljömålen.

Särskilda insatser

- 8.12 I tillsynen särskilt prioritera giftfri miljö och energifrågor. Initiera och samordna särskilda tillsyns- och tillsynsvägledningsinsatser inom dessa områden med länets kommuner. För 2008 gäller att genomföra tillsyn med inriktning på industriavfall tillsammans med länets kommuner.

Förväntat resultat: Energianvändningen och användningen av särskilt farliga kemikalier minskar hos länets tillståndspliktiga verksamheter. Återvinningen av industriavfall ökar.

- 8.13 Fortsätta att stärka tillsynen och tillsynsvägledningen som gäller förorenade områden. Arbetet sker samordnat med länets kommuner.

Förväntat resultat: Privatfinansierade undersökningar och åtgärder på förorenade områden där verksamhet bedrivs idag ökar.

- 8.14 Tillsynen enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska fortsätta enligt upprättad tillsynsplan. Arbetet ska ske samordnat med arbetsmiljöverket samt med länsstyrelsens och kommunernas beredskapsorganisationer.

Förväntat resultat: Berörda verksamheter bedriver ett förebyggande arbete så att en allvarlig kemikalieolycka kan undvikas.

- 8.15 Genomföra tillsynen inom naturvården genom uppföljning av samrådsärenden och dispenser.
Förväntat resultat: Uppföljning av samråd och dispenser förbättrar ärendehandläggningen och säkerställer att nödvändiga naturvårdsintressen beaktas och att syftet med länets skyddade områden tillvaratas.
- 8.16 Strukturera och systematisera tillsynen av vattenverksamheter. Särskilt ska dammar med hög riskklass och vattendrag med höga naturvärden prioriteras. Samordningen inom Länsstyrelsen ska förbättras.
Förväntat resultat: Länsstyrelsens tillsyn av vattenverksamhet sker systematiskt. Dammsäkerheten i länet är hög och påverkan på naturmiljön av dammar minskas.
- 8.17 Fortsätta arbetet med att få till stånd omprövningar av verksamheter som omfattas av beslut enligt miljöskyddslagen.
Förväntat resultat: Länets tillståndspliktiga verksamheter har tillstånd enligt miljöbalken (2015).
- 8.18 Fortsätta arbetet med att stärka och utveckla tillsynsvägledningen enligt miljöbalken för kommunerna. För 2008-2010 gäller att genomföra framtagna samverkansplaner.
Förväntat resultat: Tillgängligheten och kvaliteten på tillsynsvägledningen har ökat. Samverkansplanerna har bidragit till att länsstyrelsen har förbättrat samordningen av kommunerna.
- 8.19 Länsstyrelsen ska arbeta efter en upprättad tillsynsplan som särskilt prioriterar uppdragsarkeologiska undersökningar, fornlämningar som berörs av skogsbruk, kyrkobyggnader inkluderande kyrkliga inventarier samt byggnadsminnens underhåll.
Förväntat resultat: Länsstyrelsen har underlag för riktade åtgärder.

Djur- och livsmedelskontroll

För verksamhetsgrenen Djur- och livsmedelskontroll gäller enligt regeringens regleringsbrev nedanstående mål.

1. Djurskyddskontrollen ska bedrivas effektivt och likvärdigt i hela landet. En god djurhälsosituation, en fungerande veterinärsamverkan och ett gott djur- och smittskydd ska uppnås.
Länsstyrelserna ska särskilt verka för att
 - den veterinära verksamheten är ändamålsenlig med bl.a. en väl fungerande samverkan mellan olika veterinära kategorier,
 - djurhälsosituationen och djurskyddet bevakas och hålls på en hög nivå genom uppföljning av ställda smitt- och djurskyddskrav,
 - djursjukdata rapporteras fullständigt och korrekt, samt
 - insamling och transport av animaliska biprodukter sker på ett säkert sätt.
2. Länsstyrelserna ska bidra till en effektiv och likvärdig livsmedelskontroll i hela landet genom att
 - utföra revisioner av kommunernas livsmedelskontroll,
 - verka för att kontrollen bedrivs på effektivast möjliga sätt, samt
 - tillhandahålla utbildning för berörda yrkesgrupper inom livsmedelskontrollen.

Djurskyddsarbetet står inför stora förändringar under 2008. En utredning av hur djurskyddet kan bli bättre och effektivare pågår samtidigt som man gör en översyn av systemet med förprovning av djurstallar. Från och med den 1 januari 2008 kommer troligen länsstyrelserna att få ta hand om tvärvillkorskontrollen beträffande djurskyddet. Regeringen föreslår också att djurskyddskontrollen och kontrollen av foder och animaliska produkter ska överföras till länsstyrelserna från och med den 1 januari 2009.

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- God säkerhet och redlighet upprätthålls inom livsmedelssektorn.
- Länsstyrelsens tillsyn och rådgivning bidrar till att upprätthålla och förstärka kvaliteten på den lokala livsmedels- och djurskyddstillsynen.
- Djurhälsosituationen och djurskyddet bevakas och hålls på en hög nivå genom uppföljning av ställda smitt- och djurskyddskrav. Djursjukvården fungerar ändamålsenligt.

Särskilda insatser

- 8.20 Leda och samordna länsprojekt som syftar till att förbättra och likforma inspektioner inom livsmedels- och djurskyddsområdet. I tvärsektoriell projektform arbeta för en bättre dricksvattenkvalitet.
Förväntat resultat: Enhetliga checklistor för livsmedelskontrollen har utarbetats och djurskyddskontrollen har blivit mer effektiv och ändamålsenlig. Kunskaperna om länets dricksvattenkvalitet ökar.
- 8.21 Bedriva kontinuerlig utbildning och förebyggande åtgärder mot allvarliga smittosamma djursjukdomar och genomföra beredskapsövningar vid minst ett tillfälle per år.
Förväntat resultat: Utbrott av smittosamma sjukdomar hålls på en mycket låg nivå och bekämpas vid eventuell förekomst effektivt.
- 8.22 Ett aktivt deltagande i frågor som rör länsövergripande och mellankommunala frågor inom livsmedels- och djurskyddsområdet.
Förväntat resultat: Minst två länsövergripande utbildningsinsatser för kommuner genomförs. Ett övergripande mellankommunalt samarbete på djurskyddsområdet för norra Dalarna påbörjas 2008.
- 8.23 Under 2008 ska Länsstyrelsen, under förutsättning att regeringen beslutar att Länsstyrelsen ska hantera frågorna, ta fram en ändamålsenlig organisation och bemanning för ett eventuellt övertagande av kontrollen av djurskydd, foder och animaliska biprodukter från kommunerna. Arbetet ska bedrivas tvärsektoriellt och möjligheterna att kombinera/integrera verksamheterna med andra uppgifter inom Länsstyrelsen ska beaktas.
Förväntat resultat: En kontrollorganisation som präglas av hög kompetens, effektivitet, likformig bedömning och rättssäkerhet och samtidigt minimerar antalet besök och den administrativa hanteringen hos brukarna.

Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn

För verksamhetsgrenen gäller enligt regeringens regleringsbrev nedanstående mål.

1. Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, inom ramen för området skydd mot olyckor, ska bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen, de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Tillsynen enligt lagen om skydd mot olyckor ska inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som ska ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Sveriges kommuner och landsting.
2. Länsstyrelsernas tillsyn över planväsendet enligt plan- och bygglagen (1987:10) (PBL) ska bidra till en effektiv, ändamålsenlig och enhetlig tillämpning av lagen i syfte att medverka till en god kvalitet i planeringsprocessen och planläggningen.
3. Länsstyrelsernas tillsyn över byggnadsväsendet ska medverka till en effektiv, ändamålsenlig och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen (1987:10) (PBL), lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. samt Boverkets föreskrifter i syfte att uppnå en god kvalitet i byggande och förvaltning.

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- Länsstyrelsens tillsyn över den kommunala räddningstjänsten säkerställer att analyserade och definierade risker i samhället utgör grunden för kommande handlingsprogram för skydd mot olyckor.
- Kommunerna i Dalarna har stärkt sin krishanteringsförmåga i enlighet med Lag om kommuner och landstings åtgärder före under och efter extraordinära händelser och höjd beredskap, samt avtalet mellan staten och Svenska kommunförbundet.
- Länsstyrelsens tillsyn över plan- och byggnadsväsendet är framåtsyftande och bidrar till en säker och förutsebar lagtillämpning – kommunernas byggtillsyn främjar god kvalitet i byggande och förvaltning av byggnader
- Länsstyrelsens tillsyn inom lantbruksområdet leder till säker hantering och användning av bekämpningsmedel, god kontroll över flyghavre, växtsjukdomar, skadedjur, och bisjukdomar samt säkerställer att märkningen och registreringen av lantbrukets husdjur och de officiella avelskontrollerna utförs enligt gällande förordningar.
- Länsstyrelsens tillsyn inom överförmyndarområdet och de övriga tillsynsområdena som handläggs inom rättsenheten är effektiv och likvärdig och genomförs på ett systematiskt sätt.

Särskilda insatser

- 8.24 Genom uppföljning av kommunala handlingsprogram och regelbundna tillsynsbesök tillse att Lagen om skydd mot olyckor tillämpas brett i kommunerna.
Förväntat resultat: Bred förankring i kommunerna där huvuddelen av förvaltningarna har varit delaktiga vid framtagandet av Handlingsprogram för skydd mot olyckor.
- 8.25 Följa upp kommunernas krishanteringsråd, skyldighet att genomföra risk- och sårbarhetsanalys, rapportering samt utbildning och övning av politisk ledning vid

kris. I arbetet med dammsäkerhet ska samordning ske med miljövårdsenhetens och kommunernas tillsyn över dammar.

Förväntat resultat: En för länet likvärdig och jämförbar verksamhet inom framför allt risk- och sårbarhetsanalys och rapportering för att skapa förutsättningar för jämförbara riskvärderingar och en i länet gemensam lägesbild vid krissituationer. En hög dammsäkerhet har uppnåtts i länet, främst avseende dammar i högre riskklass.

- 8.26 Genom tidiga kontakter och samråd om nationella intressen, gestaltungsfrågor och miljöbedömningar, med mera, bevaka att lagtillämpning, nationella perspektiv och regional tillväxt får genomslag i kommunernas aktuella planprojekt med stor påverkan på och betydelse för kommunens utveckling 2008-2010.

Förväntat resultat: Länsstyrelsen har rutiner för uppsikt och kunskapsförmedling inom fysisk planering, som harmoniserar med förnyad plan- och bygglagstiftning.

- 8.27 Genomföra tillsynsbesök om byggfrågor, energieffektivisering, tillgänglighet och miljömål i fem kommuner per år under perioden 2008–2010.

Förväntat resultat: Länets kommuner har rutiner, mallar och checklistor för tillsyn och kontroll av energieffektivisering i byggandet, med mera.

- 8.28 Genomföra tillsyn inom lantbruksområdet enligt upprättade tillsynsplaner.

Förväntat resultat: Spridningen av flyghavre, bisjukdomar med mera begränsas.

- 8.29 Genomföra tillsyn av överförmyndarverksamhet på plats i länets samtliga kommuner. Ett för hela landet gemensamt frågeformulär skickas också ut och statistik sammanställs.

Förväntat resultat: Överförmyndarverksamheten bedrivs på ett likartat sätt inom länets kommuner, och även jämfört med övriga län.

Verksamhetsområde 3

Ärendehandläggning

Regeringens mål för verksamhetsområdet Ärendehandläggning är:

Länsstyrelsernas verksamhet ska kännetecknas av en enhetlig rättstillämpning, god service och information samt en snabb och korrekt handläggning.

Grundläggande värden för Länsstyrelsen liksom för statsförvaltningen i övrigt är demokrati, rättssäkerhet och effektivitet. Vid Länsstyrelsen handläggs varje år cirka 30 000 ärenden och Länsstyrelsen ska i all sin ärendehandläggning liksom i övrig verksamhet ha ett medborgar- och kundperspektiv. Hanteringen ska präglas av öppenhet, information och snabb återkoppling. Insatser för att förbättra samordning inom myndigheten och mellan myndigheter för att utveckla kvaliteten i beslutprocesserna är en prioriterad uppgift.

Länsstyrelsen ska fortsätta det arbete som redan pågår mot att bli en 24-timmarsmyndighet, vilket bland annat omfattar hög tillgänglighet, hög kvalitet i tjänster och bemötande och lyhördhet för medborgares och företagares åsikter om vad som kan bli bättre.

9. Kundfokus, rättssäkerhet och effektivitet i ärendehandläggning

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- Länsstyrelsens verksamhet kännetecknas av enhetlig rättstillämpning, god service och information samt snabb och korrekt handläggning.

Särskilda insatser

- 9.1. Kontinuerligt följa handläggningstider och effektivisera handläggningen.
Förväntat resultat: Handläggningstiden för ärendekategorier är kända på respektive funktion. Åtgärder vidtas för att förenkla och snabba upp handläggningen där så behövs samtidigt som rättstillämpningen blir mer enhetlig.
- 9.2. Kontinuerligt genomföra utbildningar i förvaltningsrätt och ärendehandläggning för samtliga medarbetare. Utbildning genomförs på två enheter årligen.
Resultat: Länsstyrelsens medarbetare har sådana kunskaper i förvaltningsrätt att ärendehanteringen sker snabbt och enkelt utan att rättssäkerheten eftersätts.
- 9.3. Genomföra en utbildningssatsning för att stärka Länsstyrelsens anställda när det gäller information, kommunikation och service. Där ingår utbildning om länsstyrelseanställdas informationsansvar, massmediekontakter, framförandeteknik och språkvård, liksom hur den externa webbplatsen och den nya grafiska profilen ska användas.
Förväntat resultat: Länsstyrelsens anställda är väl medvetna om ansvaret när det gäller information, kommunikation och service. Länsstyrelsens verksamhet är väl känd i länet och länsinvånarna har förtroende för Länsstyrelsens sätt att sköta arbetet.
- 9.4. Fortsätta utveckla Länsstyrelsens webbplatser, såväl den externa webbplatsen, som intranätet, när det gäller information och tjänster. Delta i samarbetet med

övriga länsstyrelser om övergången till en ny gemensam webbplattform.
Förväntat resultat: Länsstyrelsen har en extern webbplats som ger bra information och service till medborgare, företag och andra myndigheter. Intranätet fungerar som ett bra stöd för verksamheten. I så stor utsträckning som möjligt utnyttjas samordningsfördelar, både när det gäller teknik och information, genom samarbetet med övriga länsstyrelser.

9.5. Genomföra införandet av e-tjänster inom flera områden under 2008-2010.

Förväntat resultat: Länsstyrelsens medarbetare har kunskap, kompetens och verktyg så att Länsstyrelsen fungerar som en 24-timmarsmyndighet.

9.6. Upprätta rutiner och utveckla checklistor och bevakningslistor för hållbar utveckling som stöd för handläggning av ärenden 2008-2010.

Förväntat resultat: Rutiner och checklistor finns för samtliga relevanta ärendekategorier senast år 2010 där det bland annat framgår hur Dalarnas miljömål och övriga horisontella mål beaktats.

Omställning av energisystemet

För verksamhetsgrenen Omställning av energisystemet gäller enligt regeringens regleringsbrev nedanstående mål som också är Länsstyrelsens övergripande mål.

Länsstyrelserna ska verka för god hushållning med energi i bebyggelsen och en ökad andel förnybar energi samt för att uppnå det nationella planeringsmålet för vindkraft.

Länsstyrelserna ska även verka för en minskad användning av el och olja för uppvärmning av bostäder och lokaler.

Detta är även ett av Länsstyrelsens övergripande mål inom verksamhetsområde 1, prioritering Hållbar utveckling. För ärendehantering inom området gäller:

Särskilda insatser

9.7. Utveckla informationen om energibidragen för omställning av energisystemet som en del av Länsstyrelsens insatser för Hållbar utveckling. Redovisa betydelsen av fastighetsägarens insatser för energiomställningen i Dalarna i besluten om energibidrag.

Förväntat resultat: Länsstyrelsens information och beslut om energibidrag har bidragit till en snabbare omställning från olja och el till förnybar energi i Dalarna. Allmänheten har en större förståelse för den nytta energiomställningen har för miljön i Dalarna.

EU-stöd

För verksamhetsgrenen EG/EU-stöd gäller enligt regeringens regleringsbrev nedanstående mål.

1. Länsstyrelserna ska i egenskap av förvaltningsmyndighet, beslutsmyndighet, utbetalande myndighet, beredningssekretariat och inom övrig handläggning säkerställa en effektiv handläggning av EU-stöden samt ett smidigt och korrekt avslutsarbete för programperioden 2000-2006.2. Länsstyrelserna ska i egenskap av programansvarig för de territoriella programmen verka för att programmens genomförande sker i ökad samverkan med länens övriga regionala tillväxtarbete.

För EU-ärenden avseende Mål 1 och Mål 2 har Länsstyrelsen varit beredningssekretariat för ärenden beslutade till och med 2003. Länsstyrelsen har också varit beredningssekretariat för Interreg IIIa Sverige-Norge. Eventuella Frågor från förvaltningsmyndigheten besvaras av länsstyrelsen fram till 2009.

Länsstyrelsen handlägger, kontrollerar och beslutar om EU-stöd till länets jordbrukare. Varje år ansöker cirka 2 700 lantbrukare om olika stöd baserade på djurhållning, odling och skötsel av marker. Sammanlagt fattar Länsstyrelsen Dalarna drygt 8 000 beslut om utbetalning i olika stödformer till ett sammanlagt belopp på cirka 200 miljoner kronor.

Stöden kan indelas i direktstöd som helt finansierade av EU samt miljöersättningar och kompensationsbidrag som är delfinansierade av EU. Gårdsstödet är det största av direktstöden och berör de flesta lantbrukarna. Miljöersättningar och kompensationsbidrag ingår som en del i Landsbygdsutvecklingsprogrammet. Programmet omfattar ett 20-tal olika områden med masstöd, företagsstöd, projektstöd och kompetensutveckling som huvudsakliga åtgärder.

Särskilda insatser

- 9.8. Handlägga, besluta och kontrollera ansökningarna till EU:s direktstöd och till masstöden i EU:s landsbygdsprogram på ett effektivt, likformigt och rättssäkert sätt.

Förväntat resultat: Rätt pengar till rätt brukare.

- 9.9. Ökad effektivitet, likformighet, och service i handläggning och kontroll av EU:s jordbrukarstöd bland annat genom tillämpning av de resultat som fortlöpande framkommer i länsstyrelsernas och Jordbruksverkets gemensamma utvecklingsarbete (SeQnd med mera).

Förväntat resultat: Utveckling av verksamheten och ökad effektivitet i fältkontrollarbetet genom tillämpning av fjärranalys och genom ökad användning av fältdatorer.

- 9.10. Under 2008, introducera ett antal stödformer i Utvald Miljö och finslipa arbetsmetoderna för kompetensutveckling och för handläggningen av projekt och företagsstöd inom EU:s Landsbygdsprogram.

Förväntat resultat: Tillgängliga medel och personella resurser utnyttjas på ett rationellt sätt för att nå målen i Dalarnas genomförandestrategi för EU:s Landsbygdsprogram, Miljömålen och Dalarnas Landsbygdsprogram.

Organisationsstyrning

För organisationsstyrning gäller enligt regleringsbrevet inga specificerade mål. Däremot finns återrapporteringskrav rörande bland annat jämställdhet, mångfald, barnperspektiv och utbildningsfrågor.

10. God inre administration och effektiva processer

Kompetensförsörjning, kompetensväxling och kompetensutveckling

Länsstyrelsen har (oktober 2007) 272 anställda. 55 procent kvinnor och 45 procent män. 182 personer eller 67 procent har eftergymnasial utbildning. Av dessa har 87 procent treårig eftergymnasial utbildning eller längre. Under perioden 2008 - 2010 uppnår 25 personer 65 års ålder och 63 personer kommer att omfattas av delpensionsbestämmelserna.

Länsstyrelsens lönebildningsarbete ska användas som ett incitament i strävan att rekrytera och behålla välutbildad personal. Friskvård, arbetstidsscheman, planerings- och utvecklingssamtal och lönesättande samtal är åtgärder som ska bidra till synen på Länsstyrelsen som en modern och attraktiv arbetsplats. Vakansprövning och analyser av kompetensprofiler ska genomföras innan eventuell nyrekrytering sker. I samband med vakansprövningar ska också samordning och samarbete med andra länsstyrelser prövas.

Verksamheterna förändras ständigt och därför ska kompetensutveckling och breddning av kompetensen ske kontinuerligt. Kompetensutveckling sker fortlöpande inom varje sakområde och är respektive enhetschefs ansvar.

De utredningar och projektarbeten om samordning mellan länsstyrelserna som pågår ställer krav på ett mer projekt- och processinriktat arbetssätt. Utbildning i samband med initiering av projekt- och processarbete ska även fortsättningsvis prioriteras för att bibehålla kompetensen inom dessa områden.

Särskilda insatser

- 10.1. Länsstyrelsen ska, som ett led i genomförandet av Länsstyrelsernas gemensamma antidiskrimineringsstrategi, i sitt rekryteringsarbete och övrigt personalarbete beakta jämställdhet och mångfald.
Förväntat resultat: Länsstyrelsen har en personalsammansättning som speglar samhällets mångfald.
- 10.2. Fortsätta att erbjuda introduktionsutbildning för nyanställda två gånger per år.
Förväntat resultat: Den nyanställda får omgående en gruppgemenskap bland övriga nyanställda och lättare att komma in i arbetet på rätt sätt.
- 10.3. Fortsätta att erbjuda projekt- och processledarutbildning.
Förväntat resultat: Realistiska projektplaner och strukturerad utvärderingsmetodik.

Arbetsmiljö

Länsstyrelsen arbetar målmedvetet med att förbättra arbetsmiljön, såväl den psykosociala som den fysiska. Företagshälsovården är en viktig aktör i detta arbete och anlitas för insatser i grupp och individsammanhang. Sjukfrånvaron är låg och snabba rehabiliteringsinsatser görs i syfte att få en snabb återgång i arbete vid sjukskrivning.

Särskilda insatser

- 10.4. Så kallad temperaturmätning på enheterna genomförs, vilket är en snabb metod för att fånga upp ohälsa och otrivsel.
Förväntat resultat: Eventuell ohälsa och otrivsel upptäcks och kan åtgärdas.
- 10.5. Genomföra lönesättande samtal.
Förväntat resultat: Sambandet mellan lön, motivation och resultat är tydligare.
- 10.6. Utbildning och praktiska övningar i "Bemötande vid myndighetsutövande" erbjuds personalen.
Förväntat resultat: Utbildningen bidrar till ökad förståelse om egna och andras reaktioner vid svåra möten.

Administrativ utveckling

En väl fungerande administration är nödvändig för att verksamheten i övrigt ska fungera. Länsstyrelsen ska använda effektiva och användarvänliga systemlösningar för att motsvara de krav som ställs på organisationens administrativa verksamhet.

För att uppnå så effektiva lösningar som möjligt ska användare och verksamhetsansvariga delta i utvecklingsarbetet.

Länsstyrelsen Dalarna deltar i det breda samarbetet mellan länsstyrelserna som ska leda till gemensamma administrativa system, processer och IT-stöd. Detta bidrar till effektiviserad och förbättrad verksamhet.

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- Länsstyrelsen har hög kunskapsnivå i de administrativa stödsystemen.
- Effektiva rutiner och rättvisande redovisning är utmärkande för det ekonomi- och personaladministrativa arbetet.
- Intern service tillhandahålls snabbt, säkert och tillmötesgående så att enheternas arbete underlättas.
- Hänsyn tas till de direkt miljöpåverkande faktorerna som är kopplade till Länsstyrelsens egen verksamhet: tjänsteresor, energiförbrukning och förbrukningsartiklar.

Särskilda insatser

- 10.7. Genomföra utbildningar i den länsstyrelsegemensamma ekonomimodellen inför det planerade införandet 2009. Fortsatt utveckling av effektiva processer och revidering av rutiner och checklistor för ekonomi- och personaladministrationen.
Förväntat resultat: Kvalitet i redovisningen och kontinuerlig uppföljning.
- 10.8. Liksom tidigare prioritera länsstyrelsegemensamma IT-projekt och telefonisystem för att eftersträva kostnadseffektiva lösningar. Genomföra utbildningar i förekommande IT-system för att uppnå optimal användning och därigenom öka nyttan av gjorda investeringar.
Förväntat resultat: Väl fungerande IT- och telefonisystem.

- 10.9. Länsstyrelsens personal tar aktiv del i de olika länsstyrelsegemensamma projekten.

Förväntat resultat: Ökad samordning.

Ekonomi

Övergripande mål för Länsstyrelsen Dalarna

- En ekonomi i balans åren 2008-2010

Förutsättningar i 2008 års budget:

- Arbetsmarknadspolitiska satsningen minskar, 2 754 tkr i minskat anslag
- Anslagskredit (5 %) och anslagssparande (3 %) har beviljats för år 2008
- Prognos visar att delar av anslagskrediten kommer att tas i anspråk
- Varje vakant tjänst prövas noggrant inför eventuell rekrytering
- Låg pris- och löneuppräkningsgrad, 0,78 % (föregående år 0,68 %), på grund av rationaliseringskrav
- Ny fördelningsmodell mellan länsstyrelserna. Dalarna förlorar 2,4 miljoner kronor – 0,8 miljoner kronor om året i tre år
- Förprovning djurstallar anslagsfinansieras, +212 tkr
- Separat anslag integration upphör och går in i 01 32 01, 650 tkr
- Vattenverksamhet, +161 tkr
- Ytterligare minskningar av strukturfondsadministrationen.

Anslag som disponeras under 2008

Länsstyrelsernas förvaltningsanslag, 01 32 01:

95 875 tkr (föregående år 96 122 tkr), varav 3 666 tkr (föregående år 2 995 tkr) utbetalas till Region Dalarna.

Kommunala samverkansorgan, 01 32 02:

Anslaget upphör och går in i 01 32 01 (föregående år 2 386 tkr som utbetalades till Region Dalarna).

Allmänna regionalpolitiska åtgärder, 19 33 01:

30 640 tkr (föregående år 38 300 tkr), anslagskredit utnyttjad med 2 713 tkr (föregående år 1 876 tkr).

IT-infrastruktur, 22 37 07:

Anslagssparande 2 598 tkr (föregående år 10 103 tkr)

Länsstyrelsen Dalarna
791 84 Falun
Tfn (vx) 023-810 00, Fax 023-813 86
länsstyrelsen@w.lst.se
www.w.lst.se

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN